

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Umowa o usługi doradcze świadczone na zasadzie zwrotu poniesionych kosztów w zakresie wsparcia Polski przy wdrażaniu Polityki zakupowej państwa (P179835)

Wytyczne dla kolejnych etapów wdrażania mechanizmu monitorowania zielonych zamówień publicznych (ZZP) w Polsce

Czerwiec 2024

Zmieniony w sierpniu i listopadzie 2024

Spis treści

Podsumowanie.....	4
Wstęp.....	5
Krok 1: Sprecyzowanie celów określających warunki wdrażania ZZP.....	7
Cele ogólne.....	8
Regulacje dedykowane poszczególnym gałęziom gospodarki.....	9
Krok 2: Dobór wskaźników służących śledzeniu postępów prac i pomiaru wpływu ZZP.....	12
Wskaźniki oceny postępu prac związanych z wdrażaniem rozwiązań administracyjnych dla systemów ZZP.....	12
Wskaźniki wydajności operacyjnej z wykorzystaniem istniejących systemów informatycznych.....	14
Wskaźniki służące śledzeniu wydajności operacyjnej, z zastrzeżeniem nowelizacji przepisów prawnych dotyczących zbierania danych i konieczności odpowiedniego dostosowania narzędzi gromadzenia danych.....	17
Wskaźniki oceny wpływu ZZP.....	21
Krok 3: Zintegrowanie zakresu obowiązków związanych z monitoringiem i sprawozdawczością z procedurą udzielania zamówień publicznych.....	22
Krok 3.1: Poprawa jakości formularzy służących raportowaniu danych.....	23
Krok 3.2: Opracowanie procedury śledzenia postępu prac związanych z ZZP w kluczowych instytucjach.....	24
Krok 4: Wdrożenie mechanizmu sprawnego zarządzania danymi.....	25
Dane dla zamówień publicznych powyżej unijnych progów TED.....	26
Dane dla zamówień publicznych poniżej progów unijnych a powyżej progu krajowego.....	27
Dane dla zamówień publicznych poniżej progu krajowego.....	27
Zalecenia dotyczące sprawnego zarządzania danymi.....	28
Krok 5: Opracowanie narzędzi sprawozdawczych i oceny wpływu ZZP.....	29
Krok 6: Skuteczne komunikowanie wyników monitoringu.....	31
Załącznik A: Zalecenia dotyczące poprawy jakości zasobu danych Biuletynu Zamówień Publicznych i dokumentacji API.....	37
Wstęp.....	37
Ustalenia.....	37
Rekomendacje.....	38
Załącznik B: Rekomendacje dotyczące automatycznej weryfikacji jakości danych.....	40
Załącznik C: Przykładowe systemy monitorowania ZZP.....	43
Litwa.....	43
Narzędzie nawigacyjne <i>Buying Green</i> z Republiki Dominikańskiej.....	46

Peruviański „Monitor zakupów” (Purchasing Tracker).....47

Podsumowanie

Niniejsze opracowanie zawiera opis sześciopięcioletniego harmonogramu (tzw. mapy drogowej) wdrażania w Polsce mechanizmu monitorowania Zielonych Zamówień Publicznych (ZZP).

Założeniem harmonogramu jest udzielenie wsparcia organom rządowym we wdrażaniu czterech rekomendacji ogólnych. Rekomendacje te dotyczą wyzwań i problemów uprzednio rozpoznanych w polskim systemie monitorowania i odzwierciedlają treść rekomendacji 16-19 zawartych w Metodologii wdrażania ZZP:

1. **Opracowanie scentralizowanego, przyjaznego dla użytkowników systemu śledzenia ZZP na platformie internetowej, służącego monitorowaniu wyników i realizacji postępowań przetargowych** (Rekomendacja 16)
2. **Umożliwienie gromadzenia bardziej szczegółowych danych i poprawa ich jakości** (Rekomendacja 17)
3. **Uzupełnienie systemu monitorowania o regularne kontrole jakości** (Rekomendacja 18)
4. **Poprawa dostępności danych** (Rekomendacja 19).

Polska dysponuje obecnie systemem monitorowania ZZP, w tym systemem regularnej sprawozdawczości w ramach Biuletynu Zamówień Publicznych (część platformy usług elektronicznych e-Zamówienia) i sprawozdawczości rocznej. Obecne rozwiązania stanowią solidną podstawę do zbudowania najwyższej klasy mechanizmu monitorowania ZZP.

Biorąc pod uwagę przyjęte założenia i plany, treścią niniejszego raportu przedstawiono następujące rekomendacje:

- Korzystając z dostępnej infrastruktury technicznej i otoczenia prawnego polski rząd może opracować dostępne publicznie narzędzie nawigacyjne monitorowania ZZP z uwzględnieniem wskaźników wydajności, służące śledzeniu jasno sformułowanych celów i założeń związanych z ZZP. Co istotne, istnieje podstawa prawna obsługi zielonych zamówień publicznych, a dostępne systemy danych umożliwiają monitorowanie postępowań o udzielenie zamówienia o wartości powyżej przyjętego progu krajowego (130 000,00 PLN); powinny one być dostępne publicznie ze względu na przejrzystość i rzetelność postępowania.
- Z zastrzeżeniem wymaganej nowelizacji przepisów prawnych i konieczności odpowiedniego dostosowania narzędzi do gromadzenia danych o zamówieniach publicznych, polski rząd może poprawić poziom szczegółowości gromadzonych danych w drodze wprowadzenia dodatkowej warstwy analitycznej, czyli odrębnego oznaczania zielonych zamówień z myślą o bardziej zaawansowanej analizie instrumentów ZZP. Takie rozwiązanie umożliwiłoby zaawansowaną analizę zielonych zamówień i opracowywanie niezbędnych informacji i wniosków.
- Polski rząd może poprawić dostępność i użyteczność danych na temat zamówień publicznych, publikując dane o zamówieniach publicznych zgodnie z powszechnie przyjętymi normami, np. Otwartym Standardem Danych o Zamówieniach Publicznych, dalej zwanym OCDS (*Open Contracting Data Standard*) i podnosząc jakość Interfejsu Programowania Aplikacji (API) platformy e-Zamówienia, w drodze następujących działań:

- zapewnienia szczegółowego schematu danych, obejmującego definicje i opisy dla każdego pola danych,
- dokumentowania powiązań pomiędzy poszczególnymi zbiorami danych lub punktami końcowymi dotyczącymi kolejnych etapów zamówień, na przykład przy użyciu schematu przepływu danych,
- dostarczania wskazówek i praktycznych przykładów w zakresie łączenia danych z wielu punktów końcowych w celu przeprowadzania kompleksowych analiz.
- Polski rząd może poprawić jakość danych dotyczących zamówień publicznych z wykorzystaniem automatycznej weryfikacji i regularnych audytów danych, przeprowadzanych przez specjalistów ds. zamówień publicznych z udziałem niezależnych audytorów i organizacji (np. organizacji społeczeństwa obywatelskiego, firm konsultingowych itp.), z myślą o niezależnej weryfikacji dokładności danych i ich zgodności z Polityką w obszarze zielonych zamówień publicznych.
- Wreszcie, co nie mniej istotne, polski rząd może rozszerzyć zakres funkcjonalności systemu monitorowania ZZP o harmonogram regularnych ocen jakościowych.

Niniejszy raport zawiera szczegółowe informacje na temat przedmiotowych rekomendacji i możliwych strategii wdrożeniowych. Do raportu załączono szereg przykładów zaczerpniętych z innych krajów, w których wdrożono porównywalne mechanizmy monitorowania ZZP.

Wstęp

Powszechnie przyjmuje się, że zapewnienie możliwości rzetelnej oceny przeprowadzanych reform sprzyja właściwemu zarządzaniu procesem ich wdrażania. Systemy monitorowania stanowią istotny element każdego planu wdrożeniowego w obszarze ZZP:

- określając punkt odniesienia, umożliwiając ocenę skuteczności systemu i przekazywanie rzetelnych informacji na temat wszystkich korzyści przezeń zapewnianych;
- sprzyjając podtrzymaniu u zamawiających odpowiedniego poziomu odpowiedzialności, koncentracji i motywacji, co służy realizacji wspólnych celów ZZP, istotnych z punktu widzenia założeń instytucjonalnych;
- wspierając zarządzających systemami zamówień publicznych w realizacji zadań służących poprawie skuteczności prac wdrożeniowych, dzięki pomocy ukierunkowanej na obszary rozpoznane jako wymagające poprawy; oraz
- podkreślając zaangażowanie polityczne, poprawiając przejrzystość postępowania i wzmacniając rolę państwa jako wzoru do naśladowania w obszarze promowania zrównoważonych praktyk zakupowych.

Tworzenie mechanizmu monitorowania to zadanie niezmiernie złożone, wymagające udziału licznych interesariuszy i starannego zarządzania. **Oto przykładowe kwestie do rozważenia podczas projektowania systemów monitorowania ZZP:**

- Jakie obszary zostaną objęte monitorowaniem (np. wdrożenia, zakupy, wpływ zielonych inwestycji na szeroko pojęte otoczenie)?
- Jakie podmioty zostaną objęte monitorowaniem (np. ministerstwa, władze lokalne, instytucje publiczne)?

- Które obszary uznano za priorytetowe i wymagające szczególnej uwagi (np. grupy produktów, poziomy wydatków, branże, wpływ zielonych inwestycji na stan środowiska naturalnego)?
- W jaki sposób będą zbierane dane (np. na podstawie badań ankietowych, formularzy internetowych, raportów rocznych)? Komu zostanie powierzona zbieranie danych?
- Jakie są możliwości stosowania elementów zachęty do przestrzegania zgodności sprawozdawczej (np. wymagania prawne, formy uznania publicznego, kary)?
- W jaki sposób można zagwarantować rzetelność oceny wpływu inwestycji na otoczenie (np. w drodze zastosowania narzędzi LCC [szacowania kosztów cyklu życia], kalkulatora śladu węglowego)?
- Kto będzie odbiorcą informacji o wynikach postępowania (np. wyłącznie odbiorcy wewnętrzni, władze wszystkich szczebli, społeczeństwo, interesariusze zewnętrzni, odbiorcy globalni)?
- W jaki sposób będą przekazywane informacje (np. w drodze rocznych informacji wdrożeniowych, raportów, informacji o udzielonych zamówieniach, opisów przykładów praktycznych, badań porównawczych)?

W ramach kompleksowego mechanizmu monitorowania ZZP w Polsce można przyjąć metodologię etapową, począwszy od minimalnych wymagań monitoringowych dla potrzeb władz państwowych centralnego szczebla oraz obszarów lub branż pilotażowych. Stopniowa ekspansja objęłaby szerszy zakres wskaźników monitorowania, kategorie produktów i urzędy odpowiedzialne za zamówienia publiczne; takie rozwiązania sprzyjają zaangażowaniu zamawiających, rozwojowi kompetencji i kontroli efektów realizowanych polityk. Ze względu na powyższe, w ramach niniejszego raportu przyjęto zalecenie, by całościowy mechanizm monitorowania ZZP w Polsce był wdrażany etapowo.

Wizja długoterminowa obejmuje śledzenie ZZP rutynowo składanych za pośrednictwem systemu zamówień elektronicznych, z myślą o poprawie spójności i jakości danych oraz ograniczeniu obciążeń administracyjnych.

Śledzenie i analiza danych w czasie rzeczywistym umożliwiają dynamiczne monitorowanie danych, uzupełniane okresowymi badaniami ankietowymi i ocenami z udziałem urzędów odpowiedzialnych za zamówienia publiczne, dostawców, oferentów, spółek spoza rynku zamówień publicznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Należy zapewnić publiczny dostęp do danych na temat zamówień publicznych – z zastrzeżeniem okoliczności wyłączonych z mocy prawa – gdyż ma to kluczowe znaczenie dla przejrzystości postępowania i zdolności interesariuszy do podejmowania rzetelnych decyzji opartych na sprawdzonych danych. Sprawozdania przeznaczone dla ustawodawcy i opinii publicznej powinny zawierać prezentacje przyjazne dla użytkowników, w tym wizualne wskaźniki oceny służące skutecznej komunikacji, takie jak oznaczenia kolorystyczne oparte na sygnalizacji świetlnej lub ikony medali.

Założeniem proponowanego mechanizmu monitorowania ZZP jest udzielenie wsparcia organom rządowym we wdrażaniu czterech rekomendacji ogólnych. Rekomendacje te dotyczą wyzwań i problemów uprzednio rozpoznanych w polskim systemie monitorowania i odzwierciedlają treść rekomendacji 16-19 zawartych w Metodologii wdrażania ZZP:

1. Należy stworzyć **scentralizowany, przyjazny dla użytkowników system śledzenia ZZP na platformie internetowej**, umożliwiający użytkownikom dostęp do danych na temat realizacji

polityki ZZP w Polsce w oparciu o zestaw uzgodnionych z interesariuszami wskaźników (Rekomendacja 16)

2. Należy stworzyć skuteczny mechanizm gwarantujący **wysoką jakość i walidację danych** (Rekomendacja 17)
3. System monitorowania należy rozszerzyć o harmonogram regularnych **ocen jakościowych** (np. badań ankietowych, wywiadów pogłębionych, dyskusji w tzw. grupach fokusowych, wysłuchań publicznych itp.) uwzględniających aspekty oceny wykraczające poza ilościowe dane na temat zamówień publicznych (Rekomendacja 18)
4. Dane **dostarczane** do przedmiotowego systemu powinny być **dostępne** dla właścicieli systemu i szerszego grona interesariuszy (z zastrzeżeniem wyjątków ustawowych) (Rekomendacja 19).

Regularne oceny użyteczności mechanizmu monitorowania dla zamawiających, dostawców i decydentów umożliwiają wprowadzanie stopniowych usprawnień – konieczne jest zatem opracowanie procedury udzielania informacji zwrotnej i wprowadzania udoskonaleń. Metodę zaproponowaną treścią niniejszych wytycznych (wraz z konkretnymi wskaźnikami przedstawionymi i opisanymi w raporcie) opracowano w oparciu o konsultacje z wybranymi interesariuszami i warsztaty tematyczne.

Niniejsze wytyczne opisują sześćoetapowy proces tworzenia mechanizmu monitorowania, umożliwiającego polskiemu rządowi skuteczne śledzenie wykorzystania potencjału ZZP oraz wpływu zielonych inwestycji na otoczenie. Niniejszy dokument zawiera opis następujących etapów:

- Krok 1: Sprecyzowanie celów określających warunki wdrażania ZZP
- Krok 2: Dobór wskaźników służących śledzeniu postępów prac i pomiaru wpływu ZZP
- Krok 3: Zintegrowanie zakresu obowiązków związanych z monitoringiem i sprawozdawczością z procedurą zamówień publicznych
- Krok 4: Wdrożenie mechanizmu sprawnego zarządzania danymi
- Krok 5: Opracowanie narzędzi sprawozdawczych i oceny wpływu ZZP
- Krok 6: Skuteczne komunikowanie wyników monitoringu; mechanizmy zachęcania do korzystania z potencjału ZZP.

Krok 1: Sprecyzowanie celów określających warunki wdrażania ZZP

Jasno sformułowane cele sprzyjają przyjmowaniu jednolitych założeń wdrażania ZZP przez wszystkich uczestników procesu. Mają kluczowe znaczenie dla udzielania wsparcia zamawiającym, decydentom i innym interesariuszom dzięki przejrzystości informacji na temat stanu wdrożenia ZZP i priorytetów przyjętych dla kolejnych etapów przedsięwzięcia.

Aby cele były wykonalne muszą być:

- S.M.A.R.T. (*Specific* – konkretne, *Measurable* – mierzalne, *Achievable* – osiągalne, *Realistic* – realistyczne i *Time-based* – do osiągnięcia w określonym czasie)
- osiągalne w ramach architektury danych, technologii i środowiska prawnego polskiego systemu zamówień publicznych
- przyjmowane w uzgodnieniu z odpowiednimi interesariuszami, co sprzyja pozyskaniu ich poparcia dla przedsięwzięcia na kolejnych etapach realizacji.

Mimo iż obowiązująca definicja ZZP nie spełnia założeń najlepszych praktyk globalnych, w warunkach polskich za ZZP uznaje się zamówienia uwzględniające uwarunkowania związane z ochroną środowiska, z pominięciem względnej wartości zamówienia.

Polski rząd przyjął dotychczas szereg celów i założeń ogólnych i branżowych.

Cele ogólne

Cele Polityki zakupowej państwa przedstawiono w Tabeli nr 1 poniżej. Co istotne, osiągnięcie celów związanych wyłącznie z bardziej intensywnym wykorzystaniem aspektów ochrony środowiska i oszacowaniem kosztów cyklu życia wybranych rozwiązań oznacza niewielki wzrost udziału ZZP w zamówieniach ogółem ze względu na niskie wartości wyjściowe. Założenia ilościowe różnią się od uprzednio przyjętych i nieco bardziej ambitnych celów związanych z ZZP (np. w Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020, zakładającym udział ZZP w zamówieniach udzielonych ogółem na poziomie 25%). W świetle tegoż Planu Działań, założenia Polityki zakupowej państwa zachęcają zamawiających do uwzględniania aspektów ochrony środowiska w 30% udzielonych zamówień ogółem (rozdział VII). Założenie to nie należy jednakże do zestawu formalnych wskaźników monitoringowych.

Tabela nr 1: Wskaźniki wydajności Polityki zakupowej państwa przyjęte dla zakupów zrównoważonych (Rada Ministrów 2022, s. 132. Wytyśczenia pochodzą od autorów)

Mierzony wskaźnik	Wartość wyjściowa – 2022 r.	Cel na 2023 r.	Cel na 2025 r.
Liczba udzielonych zamówień z zastosowaniem aspektów społecznych (w ogólnej liczbie postępowań)	28 283 udzielone zamówienia	+5% wartości wyjściowej	+10% wartości wyjściowej
Liczba udzielonych zamówień z zastosowaniem aspektów środowiskowych (w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny oferty, etykietowania i systemów zarządzania środowiskowego)	1 142 udzielone zamówienia	+3% wartości wyjściowej	+7% wartości wyjściowej
Liczba udzielonych zamówień z zastosowaniem aspektów innowacyjności (w opisie przedmiotu zamówienia kryteriach oceny oferty)	73 udzielone zamówienia	+3% wartości wyjściowej	+7% wartości wyjściowej
Liczba udzielonych zamówień z zastosowaniem aspektów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami lub projektów uwzględniających wszystkich użytkowników w opisie przedmiotu zamówienia.	3 572 udzielone zamówienia	+3% wartości wyjściowej	+7% wartości wyjściowej
Liczba udzielonych zamówień z zastosowaniem kryterium dotyczącego rachunku kosztów cyklu życia wybranego rozwiązania	21 udzielonych zamówień	+3% wartości wyjściowej	+7% wartości wyjściowej

Regulacje¹ dedykowane poszczególnym gałęziom gospodarki

Niezależnie od ustawy Prawo zamówień publicznych i Polityki zakupowej państwa, liczne ustawy branżowe promują zielone praktyki zakupowe. W wielu wypadkach przepisy prawa polskiego wdrażają wymagania prawne wprowadzone przez Unię Europejską.

Ustawa o efektywności energetycznej z 2016 r. wprowadza wymagania techniczne dla produktów i budynków nabywanych, wynajmowanych lub zajmowanych przez jednostki administracji publicznej. Wdrażając Dyrektywę 2012/27/UE, wykracza poza jej wymagania, rozszerzając zakres jej stosowania na dodatkowe instytucje publiczne, w tym administrację rządową, organy kontrolne, sądy i trybunały. Podmioty administracji publicznej zobowiązano do nabywania produktów energooszczędnych i usług o zmniejszonym zużyciu energii, a także nabywania lub wynajmowania energooszczędnych budynków publicznych, spełniających kryteria oszczędności energetycznej określone w Ustawie – Prawo budowlane i stosownych rozporządzeniach. Ustawa o efektywności energetycznej dotyczy również wdrażania systemów zarządzania środowiskowego i finansowania projektów mających na celu poprawę efektywności energetycznej.

Dyrektywa Unii Europejskiej w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (2019/1161/UE) ma na celu zwiększenie wykorzystania pojazdów nisko- i bezemisyjnych w zamówieniach publicznych w drodze ustanowienia minimalnych celów w zakresie zamówień dla każdego państwa członkowskiego. W Polsce dyrektywa ta jest wdrażana poprzez **Ustawę o elektromobilności i paliwach alternatywnych** z 2018 r.

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych wprowadza minimalne wiążące poziomy dotyczące udziału ekologicznie czystych pojazdów we flotach i udzielanych zamówieniach publicznych:

- Cele dla flot pojazdów:
 - Naczelne i centralne organy administracji państwowej zapewniają, aby udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów wynosił co najmniej 10% (od stycznia 2022 r.) (art. 68 ust. 1 pkt. 1 Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych). Począwszy od stycznia 2026 r. udział pojazdów elektrycznych we flocie instytucji lub podmiocie zapewniającym obsługę w zakresie transportu osób musi wynosić co najmniej 22% (art. 34 ust. 1 i 86 pkt 3 Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).
 - Od stycznia 2025 r. jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000 zapewniają, aby udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów wynosił co najmniej 22%. (art. 35 ust. 1 i art. 86 pkt 3a Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).
 - Od stycznia 2026 r. gminy, w której liczba mieszkańców jest większa niż 50 000, wykonują przewozy pasażerskie w transporcie drogowym, w ramach komunikacji miejskiej z przynajmniej częściowym wykorzystaniem autobusów zeroemisyjnych lub autobusów napędzanych gazem ziemnym pochodzącym z biometanu lub zlecają, lub powierzają wykonywanie takich przewozów podmiotom, które we flocie pojazdów przeznaczonych do wykonywania przewozów na jej obszarze przynajmniej częściowo wykorzystują

¹ Badania na potrzeby Metodologii wdrażania ZZP zakończyły się w kwietniu 2024 r. Zmiany prawne po tej dacie nie zostały w pełni przeanalizowane i dlatego mogą mieć wpływ na ramy czasowe, cele i obowiązki opisane w tej sekcji.

autobusy zeroemisyjne lub autobusy napędzane gazem ziemnym pochodzącym z biometanu. Od stycznia 2026 r. gminy, w której liczba mieszkańców jest większa niż 100 000, oraz podmioty, którym takie gminy zleciły lub powierzyły wykonywanie przewozów pasażerskich w transporcie drogowym nabywają na podstawie umowy sprzedaży, leasingu, najmu lub dzierżawy z opcją zakupu wyłącznie autobusy zeroemisyjne służące do wykonywania takich przewozów na obszarze takiej gminy (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).

- Cele dotyczące udziału pojazdów ekologicznie czystych w nowo udzielanych zamówieniach publicznych, jeśli wartość zamówienia przekracza progi unijne:
 - Do końca 2030 r. udział pojazdów ekologicznie czystych (elektrycznych lub napędzanych wodorem) w liczbie lekkich pojazdów dostawczych objętych zamówieniami w Polsce ogółem musi wynosić 22% (art. 68a ust. 1 pkt 1 Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).
 - Do końca 2025 r. udział pojazdów napędzanych paliwami alternatywnymi w liczbie samochodów ciężarowych i dostawczych ogółem musi wynosić 7%, przy czym w okresie od 2026 r. do 2030 r. udział ten musi wzrosnąć do 9% (art. 68a ust. 1 pkt 2 Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).
 - Bardziej rygorystyczne zasady dotyczą zamówień na pojazdy służące obsłudze transportu zbiorowego: do 2025 r. i w okresie od 2026 r. do 2030 r. udział autobusów ekologicznie czystych musi wynieść odpowiednio 32% i 46%, przy czym przynajmniej połowa autobusów musi być zeroemisyjna (art. 68a ust 1 pkt 3 Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych).

Zgodnie z art. 68b Ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych powyższe cele dla nowych zamówień mają zastosowanie do nowo udzielanych zamówień, których przedmiotem są samochody osobowe, dostawcze, ciężarowe i autobusy, w przypadku, gdy są one nabywane w drodze:

- umowy sprzedaży, leasingu, najmu lub dzierżawy z opcją zakupu objętych ustawą Prawo zamówień publicznych (2019), których wartość jest równa lub przekracza progi unijne;
- zamówień publicznych na świadczenie usług pasażerskiego transportu drogowego o rocznej wartości przekraczającej progi określone w rozporządzeniu nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego;
- zamówień na usługi publicznego transportu drogowego, usługi specjalistycznego transportu drogowego osób, nieregularnego transportu osób, wywozu odpadów, transportu i doręczania poczty i paczek objętych ustawą Prawo zamówień publicznych (2019) których wartość jest równa lub przekracza progi unijne.

Przepisy promujące zamówienia prozdrowotne zgodne z Polityką zakupową państwa stwarzają dodatkowe możliwości w obszarze ZZP. Zamówienia prozdrowotne kładą nacisk na wybór wysokiej jakości zrównoważonej żywności z myślą o zwalczaniu społecznych problemów zdrowotnych, w tym otyłości. Posiłki szkolne stały się istotnym obszarem wydatków: od września 2022 r. szkoły podstawowe mają obowiązek zapewniania uczniom jednego ciepłego posiłku dziennie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom

i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016, poz. 1154) przy zamawianiu posiłków dla dzieci w placówkach oświatowych priorytetowo traktuje się zrównoważenie wartości odżywczych i ograniczenie zawartości soli, cukru i tłuszczu. Chociaż rozporządzenie w sprawie środków spożywczych nie dotyczy bezpośrednio zielonych zamówień publicznych, kryteria środowiskowe – posiłki oparte na produktach roślinnych i składniki z oznakowaniem ekologicznym – mogą przyczynić się do osiągnięcia pożądanych rezultatów zdrowotnych.

W wyniku badań przeprowadzonych w 2021 r. rozpoznano możliwości poprawy obecnego stanu rzeczy, sugerując wprowadzenie obostrzeń w zasadach dotyczących zdrowych posiłków szkolnych oraz programów edukacyjnych w zakresie żywienia, a także położenie większego nacisku na jakość żywności i politykę prozdrowotną w zamówieniach publicznych ([Romaniuk i in., 2021](#)). Priorytetyzacja wymienionych aspektów umożliwi dostosowanie celów prozdrowotnych do szerszej zakrojonych założeń zrównoważonego rozwoju w obszarze zakupów żywności.

Inne polskie akty prawne o potencjalnym znaczeniu dla ZZP (w wielu wypadkach wdrażające założenia polityki unijnej) dotyczą etykietowania energetycznego, etykietowania opon, rachunku kosztów cyklu życia budynków, ekoetykiety i unijnego oznakowania ekologicznego, a także Systemów Ekozarządzania i Audytu EMAS ([Urząd Zamówień Publicznych, 2022](#)).

Jako że przyjętą w Polsce definicją ZZP nie ustalono jakiegokolwiek względnej wartości zamówienia, może to prowadzić do tzw. *greenwashingu* (nieuczciwych działań marketingowych, wprowadzających w błąd co do szeroko rozumianej ekologiczności produktu lub usługi) i zniekształcania rzeczywistych poziomów wykorzystania aspektów środowiskowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia. Polski rząd może rozważyć ustalenie minimalnej wartości progowej zastosowania kryteriów ZZP dla zamówień, które mają być uznane za ekologiczne, na przykład 50% wartości zamówienia.

Ogólnie rzecz ujmując, cele ZZP przyjęte w ramach obecnie obowiązującej Polityki zakupowej państwa są umiarkowane. Polski rząd może rozważyć zmianę założeń dotyczących udziału ZZP w zamówieniach ogółem, np. 20%, 30%, 40% i 50% odpowiednio w roku 2026, 2027, 2028, 2029 itd. Rząd może również rozważyć wprowadzenie celów branżowych – np. ściśle określonych celów w kategoriach priorytetowych, takich jak transport drogowy, branża żywności i gastronomii itd. Zapewniłyby one lepsze dopasowanie do wyzwań i szans rozpoznanych dla poszczególnych sektorów i kategorii, niezależnie od kwestii bieżących. Zaleca się również konsolidację wszystkich celów związanych z ZZP, oraz przekazywanie informacji na ich temat interesariuszom w przejrzystej i jednolitej formie – na przykład za pośrednictwem planowanej Platformy Internetowej.

Przykład: jak Litwa podniosła wskaźnik wykorzystania potencjału ZZP

W 2020 r. zaledwie 5% litewskich wydatków na zamówienia publiczne (w ujęciu wartości zamówień ogółem) opierano na zielonych kryteriach, sprzyjających zakupom przyjaznym środowisku produktów i usług. Rząd podjął decyzję o zwiększeniu wskaźnika do 100% do 2023 r.

W 2021 r. Litwa uruchomiła ambitną reformę systemu zamówień publicznych, aby zmniejszyć ślad węglowy gospodarki krajowej i zapewnić, że każda decyzja dotycząca zamówień publicznych uwzględnia wpływ inwestycji na środowisko.

Litewski rząd podjął trzy kluczowe działania:

- i) staranne zaplanowanie tzw. zielonej transformacji;
- ii) wdrożenie zielonych zamówień publicznych w praktyce, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększania zdolności inwestycyjnej nabywców publicznych; oraz
- iii) wdrożenie mechanizmu edukacyjnego na podstawie monitoringu opartego na rzetelnych danych, z publicznym dostępem do internetowego narzędzia nawigacyjnego.

Na dzień 1 grudnia 2023 r. wskaźnik wykorzystania potencjału zielonych zamówień publicznych przez litewskie instytucje publiczne wynosił odpowiednio 94% i 93% według wartości zamówień i liczby postępowań. Zgodnie z definicją przyjętą przez rząd litewski, zamówienie uznaje się za „zielone” pod warunkiem, że udział zielonych kryteriów, uznanych certyfikatów i świadectw, oznakowań ekologicznych lub systemów zarządzania środowiskowego wynosi nie mniej niż 50% wartości zamówienia ogółem na każdym etapie procedury zakupowej. Wybrane sektory – w tym np. usługi z zakresu własności intelektualnej – zwolniono z obowiązku stosowania kryteriów ZZP. Litewski rząd podejmuje obecnie działania wykraczające poza pomiar wyników związanych z wykorzystaniem zielonych kryteriów, skupiając się na działaniach na rzecz zakupów wyższej jakości (w tym ograniczania litewskiego śladu węglowego) oraz współpracy z organizacją OCP (Open Contracting Partnership) i Politechniką Kowieńską. Trwają prace służące opracowaniu metodologii obliczania wpływu zielonych zamówień publicznych na emisję CO₂ w sektorach wysokoemisyjnych (np. w branży energetycznej i transportowej) i w produkcji określonych wyrobów, np. papieru.

Krok 2: Dobór wskaźników służących śledzeniu postępów prac i pomiaru wpływu ZZP

W niniejszym raporcie zaproponowano zestaw wskaźników ZZP, które można podzielić na cztery odrębne grupy:

1. Wskaźniki oceny postępu prac związanych z wdrażaniem rozwiązań administracyjnych dla systemów ZZP;
2. Wskaźniki pomiaru wydajności operacyjnej z wykorzystaniem istniejących systemów informatycznych;
3. Wskaźniki służące śledzeniu wydajności operacyjnej, z zastrzeżeniem nowelizacji przepisów prawnych dotyczących zbierania danych i konieczności odpowiedniego dostosowania narzędzi gromadzenia danych;
4. Wskaźniki oceny wpływu ZZP.

Wskaźniki oceny postępu prac związanych z wdrażaniem rozwiązań administracyjnych dla systemów ZZP

Na wczesnym etapie wdrażania mechanizmu ZZP szczególnie istotne jest przeprowadzenie oceny wyjściowej gotowości urzędów państwowych i poziomu dopasowania organów administracji rządowej do trybu ZZP. Oznacza to między innymi konieczność przeprowadzania regularnych ocen kluczowych wskaźników instytucjonalnych, odzwierciedlających stopień integracji polityki z przyjętymi założeniami, przejrzystość zakresów obowiązków i systemowe możliwości wdrażania ZZP.

Odpowiednio zaplanowana struktura instytucjonalna uwzględnia kluczowe elementy – niezbędne warunki wstępne skutecznego monitorowania ZZP. Zarówno na szczeblu krajowym jak i w poszczególnych instytucjach zamawiających należy wdrożyć odpowiednio zdefiniowaną politykę w obszarze ZZP, wraz z przejrzystością opisanymi celami i zakresami obowiązków. Szczegółowe kryteria ZZP i kompleksowe programy szkoleniowe mają zasadnicze znaczenie jako źródło wytycznych dla dostawców (wykonawców) i specjalistów odpowiedzialnych za obsługę zamówień publicznych. Należy opracować solidne systemy gromadzenia i analizy szczegółowych i aktualnych danych dotyczących zamówień publicznych, umożliwiające monitorowanie i ocenę wdrażania ZZP. W ostatecznym rozrachunku powodzenie wdrożenia ZZP zależy od zamawiających, od których oczekuje się gotowości i zaangażowania przy wsparciu odpowiednio zaplanowanych zasobów ludzkich i możliwości technicznych, by ZZP były wdrażane w sposób wydajny, a ich skuteczność sprawnie monitorowana.

Poniżej przedstawiamy poszczególne wskaźniki, ich definicje operacyjne oraz wskaźniki oceny ilościowej i jakościowej.

Tabela nr 2: Wskaźniki dotyczące struktury instytucjonalnej

Wskaźnik	Uzasadnienie znaczenia	Źródło informacji
Istnienie odpowiednio sformułowanej polityki ZZP na poziomie krajowym	Wskaźnik potwierdza obowiązywanie oficjalnie udokumentowanej polityki ZZP, przejrzystość definiującej założenia i cele dotyczące praktyk w obszarze ZZP. Wskaźnik ten ocenia stopień wdrożenia formalnych zobowiązań i odpowiednio sformułowanych w polityce celów służących promowaniu zielonych zamówień.	Sprawdzenie i potwierdzenie istnienia oficjalnego dokumentu opisującego politykę ZZP, obejmującą przejrzystość sformułowane założenia i wymierne cele ilościowe.
Istnienie polityki/strategii ZZP na poziomie zamawiających	Wskaźnik potwierdza przyjęcie przez zamawiających ZZP jako polityki priorytetowej.	Przegląd polityk i wewnętrznych strategii zakupowych instytucji zamawiających
Zakres polityki ZZP	Wskaźnik ocenia kompleksowość polityki ZZP w drodze ustalenia, które ministerstwa, urzędy państwowe i kategorie produktów lub usług objęto postępowaniem zgodnym z wytycznymi ZZP.	Przegląd oficjalnej dokumentacji urzędów państwowych i kategorii produktów lub usług objętych postępowaniem zgodnym z wytycznymi ZZP.
Zdefiniowanie funkcji i zakresu obowiązków dla potrzeb wdrożenia ZZP	Wskaźnik ocenia prawidłowość definicji funkcji i zakresów obowiązków. Celem definicji jest zapewnienie wszystkim uczestnikom procedury zakupowej zrozumienia pełnionych obowiązków i powierzonych zadań.	Przegląd oficjalnej dokumentacji zawierającej opisy funkcji i zakresów obowiązków uczestników postępowania.
Definicje wymagań dotyczących ZZP	Wskaźnik bada poziom szczegółowości danych zawartych w definicji ZZP i wymagań stanowiących wytyczne dla dostawców (wykonawców) i urzędników odpowiedzialnych za zamówienia publiczne w zakresie zgodności ze standardami ZZP.	Przegląd wytycznych zawierających definicję ZZP, wraz z kryteriami dla wszystkich wymaganych kategorii.
Skuteczność i całościowy charakter szkolenia w obszarze ZZP	Wskaźnik ocenia realizację i skuteczność programów szkoleniowych służących kształceniu i informowaniu pracowników uczestniczących w procedurach zakupowych w podmiotach objętych postępowaniem zgodnym z polityką ZZP. Wskaźnik może służyć ocenie różnych aspektów: liczby zrealizowanych zajęć i ich uczestników, informacji zwrotnej od uczestników w kwestii użyteczności zajęć, oraz całościowego charakteru materiałów szkoleniowych.	Przegląd dokumentacji szkoleniowej poświadczającej ukończenie szkoleń z zakresu ZZP przez pracowników poszczególnych podmiotów; przegląd wyników badania ankietowego po zakończeniu szkoleń.
Konfiguracja systemów danych w obszarze ZZP	Wskaźnik potwierdza istnienie informatycznych systemów zbierania i analizy danych z zakresu wskaźników ZZP, w tym wskaźników operacyjnych i wskaźników oddziaływania.	Przegląd funkcjonalności systemów informatycznych pod kątem śledzenia i analizy danych dotyczących ZZP.

Poziom przygotowania instytucji zamawiających do wdrożenia ZZP	Wskaźnik ocenia ogólną gotowość i zaangażowanie zamawiających na rzecz skutecznego wdrażania ZZP	Przegląd oficjalnej dokumentacji zamawiających (np. opisów polityk i strategii, raportów rocznych), dokumentacji działań kadr, dzienników szkoleń, dokumentacji budżetowej, harmonogramu zakupów itp.
--	--	---

Wybrane wskaźniki zawarte w Tabeli nr 2 wymagają zaangażowania licznego personelu dla potrzeb przeprowadzenia rzetelnej oceny jakościowej. Śledzenie przedmiotowych wskaźników należy włączyć w zakres wspólnych zadań instytucji uczestniczących i objąć koordynacją nadrzędnych podmiotów wdrażających, w tym Międzyresortowego Zespołu ds. Zielonych Zamówień Publicznych, Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Urzędu Zamówień Publicznych.

Wskaźniki wydajności operacyjnej z wykorzystaniem istniejących systemów informatycznych

Śledzenie wskaźników operacyjnych ułatwia rozpoznawanie wyzwań i czynników sukcesu na etapie wdrażania ZZP. Wskaźniki te umożliwiają także rozpoznawanie regionów, instytucji i kategorii produktów znajdujących się odpowiednio w czołówce i opóźnionych we wdrażaniu ZZP. Wskaźniki operacyjne są niezwykle istotne dla procesu oceny gotowości rynkowej na etapie doboru kategorii produktów, które zostaną w przyszłości objęte zielonymi zamówieniami publicznymi.

Pomimo istotnych ograniczeń, dane zbierane obecnie za pośrednictwem Biuletynu Zamówień Publicznych są wystarczające, by wdrożyć mechanizmy monitorowania i oceny wdrażania ZZP na poziomie podstawowym. Dostępne dane umożliwiają monitorowanie udziału i wartości postępowań o udzielenie zamówienia z uwzględnieniem kryteriów ZZP oraz informacji pochodnych, np. w drodze klasyfikacji udziału lub wartości zamówień (zakupów) według kategorii produktów, regionu, zamawiających, liczby oferentów itd.

Istnieje możliwość przeprowadzenia analogicznej analizy danych pod kątem postępowań o udzielenie zamówienia powyżej progów unijnych: format szablonu zbierania danych jest niemal zbieżny z polami znajdującymi się na platformach elektronicznej obsługi zamówień publicznych. Głębsza analiza konkretnych instrumentów ZZP i ich wykorzystania nie będzie możliwa ze względu na niewystarczającą szczegółowość dostępnych danych.

Tabela nr 3: Wskaźniki operacyjne w obecnej architekturze danych

Wskaźnik	Uzasadnienie znaczenia	Metoda obliczeniowa
Udział (%) postępowań o udzielenie zamówienia zaklasyfikowanych jako ZZP	Istotny dla oceny stopnia wdrażania polityki i strategii ZZP.	<ul style="list-style-type: none"> Zidentyfikować wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia zaklasyfikowane jako ZZP. Ustalić całkowitą liczbę w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP. Ustalić liczbę postępowań o udzielenie zamówienia ogółem. Podzielić liczbę postępowań ZZP przez liczbę postępowań ogółem, by ustalić udział ilościowy.

<p>Udział (%) wartości zamówień publicznych zaklasyfikowanych jako ZZP</p>	<p>Podkreśla wagę finansową udziału ZZP w ogólnej wartości zamówień publicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP. • Zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań. • Podzielić wartość zamówień udzielonych w ramach postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań, by ustalić udział w ujęciu wartościowym.
<p>Udział (%) postępowań o udzielenie zamówienia zaklasyfikowanych jako ZZP, w podziale na sektory</p>	<p>Wskazuje zakres wykorzystania ZZP w poszczególnych sektorach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikować wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia zaklasyfikowane jako ZZP w każdym sektorze. • Ustalić całkowitą liczbę w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP w każdym sektorze. • Ustalić całkowitą liczbę postępowań o udzielenie zamówienia w każdym sektorze. • Podzielić liczbę postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez liczbę postępowań ogółem, by ustalić udział ilościowy. <p>Dla potrzeb segmentacji według sektora można skorzystać z systemu klasyfikacji zamówień publicznych, np. kodów CPV.</p>
<p>Udział (%) wartości zamówień publicznych zaklasyfikowanych jako ZZP, w podziale na sektory</p>	<p>Podkreśla wagę finansową udziału ZZP w budżecie zamówień publicznych poszczególnych sektorów ogółem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP w każdym sektorze. • Zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia w każdym sektorze. • Podzielić wartość zamówień udzielonych w ramach postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań, by ustalić udział w ujęciu wartościowym. <p>Dla potrzeb segmentacji według sektora można skorzystać z systemu klasyfikacji zamówień publicznych, np. kodów CPV.</p>
<p>Udział (%) postępowań o udzielenie zamówienia zaklasyfikowanych jako ZZP, w podziale na zamawiających</p>	<p>Wskazuje stopień wykorzystania kryteriów ZZP w postępowaniach o udzielenie zamówienia u poszczególnych zamawiających. Ułatwia rozpoznanie instytucji znajdujących się odpowiednio w czołówce i wymagających dodatkowego wsparcia we wdrażaniu ZZP.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dla każdego zamawiającego zidentyfikować wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia zaklasyfikowane jako ZZP. • Dla każdego zamawiającego ustalić całkowitą liczbę w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP. • Dla każdego zamawiającego ustalić całkowitą liczbę postępowań o udzielenie zamówienia. • Podzielić liczbę postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez liczbę postępowań ogółem, by ustalić udział ilościowy.
<p>Udział (%) wartości zamówień publicznych zaklasyfikowanych jako ZZP, w podziale na zamawiających</p>	<p>Wskazuje zaangażowanie finansowe w strategię ZZP w ramach budżetu zakupowego poszczególnych zamawiających.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dla każdego zamawiającego zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP. • Dla każdego zamawiającego zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań. • Podzielić wartość zamówień udzielonych w ramach postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez

		wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań, by ustalić udział w ujęciu wartościowym.
Udział (%) postępowań o udzielenie zamówienia zaklasyfikowanych jako ZZP, w podziale na regiony	Istotny dla oceny rozbieżności regionalnych pod względem wykorzystania ZZP, opracowania wytycznych do działań wspierających poszczególne regiony i planowania interwencji na poziomie polityki ZZP.	<ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikować wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zaklasyfikowane jako ZZP w każdym regionie. • Ustalić całkowitą liczbę w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP w każdym regionie. • Ustalić całkowitą liczbę postępowań o udzielenie zamówienia w każdym regionie. • Podzielić liczbę postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez liczbę postępowań ogółem, by ustalić udział ilościowy.
Udział (%) wartości zamówień publicznych zaklasyfikowanych jako ZZP, w podziale na regiony	Podkreśla priorytetyzację zrównoważonych zamówień publicznych w poszczególnych regionach.	<ul style="list-style-type: none"> • Zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach w/w postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP w każdym regionie. • Zsumować wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań w każdym regionie. • Podzielić wartość zamówień udzielonych w ramach postępowań zaklasyfikowanych jako ZZP przez wartość zamówień udzielonych w ramach wszystkich postępowań, by ustalić udział w ujęciu wartościowym.
Średnia liczba ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia odpowiednio uwzględniających kryteria ZZP i ich nieuwzględniających	Kluczowy na etapie monitorowania poziomu konkurencji odpowiednio w postępowaniach o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP i ich nieuwzględniających, oraz oceny gotowości rynkowej do wdrażania praktyk związanych z zielonymi zamówieniami publicznymi.	<p>Średnia liczba ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikować wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia uwzględniające kryteria ZZP. • Ustalić liczbę złożonych ofert dla każdego z w/w postępowań. • Zsumować liczbę ofert złożonych w ramach w/w postępowań. • Ustalić ogólną liczbę postępowań uwzględniających kryteria ZZP. • Ustalić średnią liczbę ofert złożonych w ramach postępowań uwzględniających kryteria ZZP, dzieląc łączną liczbę ofert przez liczbę postępowań uwzględniających kryteria ZZP. <p>Średnia liczba ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia nieuwzględniających kryteriów ZZP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikować wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia nieuwzględniające kryteriów ZZP. • Ustalić liczbę złożonych ofert dla każdego z w/w postępowań. • Zsumować liczbę ofert złożonych w ramach w/w postępowań. • Ustalić ogólną liczbę postępowań nieuwzględniających kryteriów ZZP. • Ustalić średnią liczbę ofert złożonych w ramach postępowań nieuwzględniających kryteriów ZZP, dzieląc łączną liczbę ofert przez liczbę postępowań nieuwzględniających kryteriów ZZP.
Porównanie średniej liczby ofert w postępowaniach o	Wykazuje wpływ kryteriów ZZP na poziom konkurencji	Dla każdego sektora (lub określonej kategorii) obliczyć wskaźnik „Średnia liczba ofert w postępowaniach o

udzielenie zamówienia odpowiednio uwzględniających kryteria ZZP i ich nieuwzględniających, w podziale na sektory (lub określone kategorie)	i zachowania oferentów w poszczególnych sektorach (lub w danej kategorii).	udzielenie zamówienia odpowiednio uwzględniających kryteria ZZP i ich nieuwzględniających”.
Porównanie średniej liczby ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia odpowiednio uwzględniających kryteria ZZP i ich nieuwzględniających, w podziale na regiony	Wykazuje wpływ kryteriów ZZP na poziom konkurencji i zachowania oferentów w poszczególnych regionach – wyniki mogą być zróżnicowane w zależności od poziomu rozwoju gospodarczego i uwarunkowań regulacyjnych.	Dla każdego regionu obliczyć wskaźnik „Średnia liczba ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia odpowiednio uwzględniających kryteria ZZP i ich nieuwzględniających”.

Na wczesnym etapie wdrażania mechanizmu ZZP szczególnie istotne będzie przetestowanie opisanych wskaźników w drodze zastosowania ich w ograniczonym zakresie, np. u kilku zamawiających i w 2 do 4 kategoriach produktów. Działania pilotażowe umożliwiają ustalenie potencjalnych obszarów wymagających usprawnień pod kątem gromadzenia danych i sprawozdawczości na potrzeby monitorowania ZZP. Wszelkie usprawnienia należy wprowadzać przed rozszerzeniem zakresu wdrożenia ZZP, od zwykłego śledzenia ZZP w instytucjach uczestniczących począwszy, na zwiększaniu liczby zamawiających i kategorii produktów skończywszy. To także właściwy moment na udostępnianie wskaźników na szerszą skalę i udzielanie informacji z nimi związanych. Zalecamy w szczególności opracowanie specjalnego narzędzia nawigacyjnego służącego monitorowaniu ZZP na platformie internetowej, z uwzględnieniem wszystkich opisanych wskaźników. Po ukończeniu prac związanych z przedmiotowym narzędziem powinno ono zostać udostępnione publicznie. Takie rozwiązania sprzyjają dbałości o realizację podjętych przez Polskę zobowiązań w obszarze szerszego wykorzystania potencjału ZZP. Objęcie opisanych wskaźników istniejącym narzędziem nawigacyjnym wykorzystywanym przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach usługi Microsoft Power BI umożliwiłoby użytkownikom regularny i skuteczny monitoring ZZP.

Wskaźniki służące śledzeniu wydajności operacyjnej, z zastrzeżeniem nowelizacji przepisów prawnych dotyczących zbierania danych i konieczności odpowiedniego dostosowania narzędzi gromadzenia danych

Istniejąca infrastruktura informatyczna służąca obsłudze zamówień publicznych zapewnia solidne podstawy do wdrożenia bardziej szczegółowego mechanizmu monitorowania ZZP w Polsce. Przedmiotowy system poprawiłby możliwości administracji rządowej w obszarze podejmowania świadomych decyzji na rzecz bardziej skutecznej promocji ZZP.

Dane zbierane w ramach Biuletynu Zamówień Publicznych uwzględniają obecnie zastosowanie kryteriów ochrony środowiska na etapie oceny ofert z wykorzystaniem pola danych (4.3.4.) *Rodzaj kryterium*. Pole to ma kluczowe znaczenie jako podstawa wskaźników proponowanych w poprzednim rozdziale.

Zalecamy poprawę trybu gromadzenia danych poprzez wprowadzenie nowego systemu oznaczania zielonych zamówień, z myślą o całościowym monitorowaniu wykorzystania potencjału ZZP na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia. Zainteresowanych konkretnymi rekomendacjami w obszarze poprawy procesu zbierania danych dla potrzeb mechanizmu ZZP odsyłamy do opisu Kroku 3.

Tabela nr 4: Wskaźniki wydajności po wprowadzeniu zalecanych zmian w obszarze zbierania danych

Wskaźnik	Uzasadnienie znaczenia	Metoda obliczeniowa
<p>Udział postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych</p>	<p>Odzwierciedla uwzględnienie kryteriów ZZP w specyfikacjach technicznych, z uwzględnieniem znaczenia przywiązywanego do praktyk zrównoważonych na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. 2. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych (status składania ofert: aktywny lub zakończony). 3. Ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych (krok 2) podzielić przez ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia (krok 1).
<p>Udział postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w kryteriach udzielenia zamówienia</p>	<p>Odzwierciedla uwzględnienie kryteriów ZZP w kryteriach udzielenia zamówienia, z uwzględnieniem znaczenia przywiązywanego do zrównoważonych praktyk na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. 2. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w kryteriach udzielenia zamówienia (status składania ofert: aktywny lub zakończony). 3. Ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w kryteriach udzielenia zamówienia (krok 2) podzielić przez ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia (krok 1).
<p>Udział postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w kryteriach kwalifikacji</p>	<p>Odzwierciedla uwzględnienie kryteriów ZZP w kryteriach kwalifikacji, z uwzględnieniem znaczenia przywiązywanego do praktyk zrównoważonych na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. 2. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w kryteriach kwalifikacji (status składania ofert: aktywny lub zakończony) 3. Ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w kryteriach kwalifikacji (krok 2) podzielić przez ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia (krok 1).
<p>Wartościowy udział postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych</p>	<p>Mierzy ekonomiczne znaczenie postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych, z uwzględnieniem zaangażowania finansowego w obszarze polityki zrównoważonych zamówień publicznych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zsumować wartości postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych (status składania ofert: aktywny lub zakończony), denominowanych w tej samej walucie. Uwaga: jedno postępowanie o udzielenie zamówienia może uwzględniać różne strategie. 2. Zsumować wartości postępowań o udzielenie zamówienia denominowanych w tej samej walucie, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. W wypadku procedury wielowalutowej dokonać przeliczenia do wartości w wybranej walucie lub przygotować odrębne obliczenie dla każdej waluty. 3. Wartość postępowań o udzielenie zamówienia

		uwzględniających kryteria ZPP w specyfikacjach technicznych ogółem (krok 1) podzielić przez ogólną wartość postępowań o udzielenie zamówienia (krok 2).
Wartościowy udział postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach udzielenia zamówienia	Mierzy ekonomiczne znaczenie postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach udzielenia zamówienia, z uwzględnieniem zaangażowania finansowego w obszarze polityki zrównoważonych zamówień publicznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zsumować wartości postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach udzielenia zamówień publicznych (status składania ofert: aktywny lub zakończony), denominowanych w tej samej walucie. Uwaga: jedno postępowanie o udzielenie zamówienia może uwzględniać różne strategie. 2. Zsumować wartości postępowań o udzielenie zamówienia denominowanych w tej samej walucie, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. W wypadku procedury wielowalutowej dokonać przeliczenia do wartości w wybranej walucie lub przygotować odrębne obliczenie dla każdej waluty. 3. Wartość postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach udzielenia zamówienia ogółem (krok 1) podzielić przez ogólną wartość postępowań o udzielenie zamówienia (krok 2).
Wartościowy udział postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach kwalifikacji	Mierzy ekonomiczne znaczenie postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach kwalifikacji, z uwzględnieniem zaangażowania finansowego w obszarze polityki zrównoważonych zamówień publicznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zsumować wartości postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach kwalifikacji (status składania ofert: aktywny lub zakończony), denominowanych w tej samej walucie. Uwaga: jedno postępowanie o udzielenie zamówienia może uwzględniać różne strategie. 2. Zsumować wartości postępowań o udzielenie zamówienia denominowanych w tej samej walucie, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. W wypadku procedury wielowalutowej dokonać przeliczenia do wartości w wybranej walucie lub przygotować odrębne obliczenie dla każdej waluty. 3. Wartość postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP w kryteriach kwalifikacji ogółem (krok 1) podzielić przez ogólną wartość postępowań o udzielenie zamówienia (krok 2).
Udział udzielonych zamówień publicznych (umów) uwzględniających kryteria ZPP w warunkach realizacji zamówienia	Wykazuje przeważające wykorzystanie ZPP w zarządzaniu zamówieniami publicznymi, z uwzględnieniem zaangażowania w politykę ZPP poza etapem składania ofert.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić postępowania o udzielenie zamówienia uwzględniające kryteria ZPP w warunkach realizacji zamówienia. 2. Ustalić liczbę udzielonych zamówień (umów) ogółem o statusie innym niż „w trakcie realizacji” lub „unieważniony”. 3. Ustalić liczbę udzielonych zamówień (umów) związanych z postępowaniami o udzielenie zamówienia, o których mowa w kroku 1, o statusie innym niż „w trakcie realizacji” lub „unieważniony”. 4. Liczbę udzielonych zamówień (umów) uwzględniających kryteria ZPP w warunkach realizacji zamówienia ogółem (krok 3) podzielić przez ogólną liczbę udzielonych zamówień (umów) (krok 2).
Wartościowy udział zamówień publicznych (umów) uwzględniających kryteria ZPP w warunkach realizacji zamówienia	Wykazuje finansowe znaczenie postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZPP dla potrzeb zarządzania zamówieniami publicznymi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić postępowania o udzielenie zamówienia uwzględniające kryteria ZPP w warunkach realizacji zamówienia. 2. Zsumować wartości udzielonych zamówień (umów) o statusie zamówienia innym niż „w trakcie realizacji” lub „unieważniony”, denominowanych w tej samej walucie. W wypadku procedury wielowalutowej dokonać przeliczenia do wartości w wybranej walucie lub

		<p>przygotować odrębne obliczenie dla każdej waluty.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zsumować wartości udzielonych zamówień (umów) związanych z postępowaniami o udzielenie zamówienia, o których mowa w kroku 1, o statusie zamówienia innym niż w trakcie realizacji” lub „unieważniony”. 4. Wartość udzielonych zamówień (umów) uwzględniających kryteria ZZP w warunkach realizacji zamówienia ogółem (krok 3) podzielić przez ogólną wartość udzielonych zamówień (umów) (krok 2).
<p>Udział ofert spełniających kryteria ZZP określone w specyfikacji technicznej dla określonej pozycji zamówienia (produktu)</p>	<p>Wskazuje odsetek ofert spełniających kryteria ZZP dla określonych pozycji zamówienia (produktów), odzwierciedlając gotowość rynku do zachowania zgodności z aktualnymi standardami ZZP.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić postępowania o udzielenie zamówienia uwzględniające kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych (status składania ofert: aktywny lub zakończony). 2. Ustalić liczbę złożonych ofert w powyższych postępowaniach, na przykład przez policzenie poszczególnych oferentów. 3. Ustalić liczbę złożonych ofert zgodnych ze specyfikacjami technicznymi uwzględniającymi ZZP. 4. Liczbę złożonych ofert zgodnych ze specyfikacjami technicznymi uwzględniającymi ZZP ogółem (krok 3) podzielić przez ogólną liczbę złożonych ofert w ramach postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających kryteria ZZP w specyfikacjach technicznych (krok 2).
<p>Udział postępowań o udzielenie zamówienia na zakup produktów zgodnych z cechami ZZP (np. z oznakowaniem ekologicznym)</p>	<p>Mierzy odsetek postępowań o udzielenie zamówienia na zakup produktów z potwierdzonymi właściwościami ekologicznymi.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia, dla których status składania ofert jest aktywny lub zakończony. 2. Ustalić ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia, w których przynajmniej jedna pozycja cechuje się określoną właściwością ZZP – np. oznakowaniem ekologicznym. 3. Ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia, w których przynajmniej jedna pozycja cechuje się właściwością ZZP (krok 2) podzielić przez ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia (krok 1).
<p>Wartościowy udział zamówień publicznych (umów) na zakup produktów zgodnych z cechami ZZP (np. z oznakowaniem ekologicznym)</p>	<p>Wykazuje finansowe znaczenie postępowań o udzielenie zamówienia na zakup produktów z potwierdzonymi właściwościami ekologicznymi.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zsumować wartości udzielonych zamówień (umów) o statusie „w trakcie realizacji” lub „zakończonym”, denominowanych w tej samej walucie. W wypadku procedury wielowalutowej dokonać przeliczenia do wartości w wybranej walucie lub przygotować odrębne obliczenie dla każdej waluty. 2. Zsumować wartości udzielonych zamówień (umów), w których przynajmniej jedna pozycja cechuje się właściwością ZZP – np. oznakowaniem ekologicznym. 3. Wartości zamówień dla postępowań, w których przynajmniej jedna pozycja cechuje się właściwością ZZP ogółem (krok 2) podzielić przez ogólną wartość udzielonych zamówień (umów) (krok 1).
<p>Udział ofert złożonych przez przedsiębiorstwa z certyfikatami systemu zarządzania środowiskowego (np. EMAS)</p>	<p>Mierzy odsetek ofert złożonych przez dostawców (wykonawców) z certyfikatami systemu zarządzania środowiskowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Policzyc poszczególnych (odrębnych, jednostkowych) oferentów dla każdego postępowania o udzielenie zamówienia. 2. Dla każdego postępowania o udzielenie zamówienia policzyć oferentów z certyfikatami systemu zarządzania środowiskowego. 3. Sumę wszystkich oferentów z certyfikatami systemu zarządzania środowiskowego (krok 2) podzielić przez ogólną liczbę oferentów (krok 3).

<p>Wskaźnik wdrożenia (przyjęcia) instrumentów ZPP</p>	<p>Mierzy stopień wdrażania i stosowania w warunkach zamówień publicznych określonych instrumentów zielonych zamówień publicznych (ZPP), takich jak narzędzie LCC (rachunek kosztów cyklu życia) czy certyfikat EMAS (System Ekozarządzania i Audytu).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalić postępowania o udzielenie zamówienia uwzględniające określone instrumenty ZPP (np. narzędzie LCC lub certyfikat EMAS) w specyfikacji technicznej, kryteriach kwalifikacji, dokumentacji przetargowej lub innych istotnych obszarach. 2. Ustalić całkowitą liczbę postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie podzbioru danych w kroku 1. 3. Na podstawie postępowań o udzielenie zamówienia (uwzględniających instrumenty ZPP) rozpoznanych w kroku 1, dla każdego instrumentu ZPP ustalić liczbę postępowań o udzielenie zamówienia wykorzystujących dany instrument. 4. Podzielić liczbę postępowań o udzielenie zamówienia wykorzystujących instrumenty ZPP (z kroku 3) przez ogólną liczbę postępowań o udzielenie zamówienia uwzględniających instrumenty ZPP (krok 2).
--	--	--

Wskaźniki oceny wpływu ZPP

Pomiar i śledzenie rzeczywistego wpływu procedur i inwestycji ZPP na otoczenie ujawnia rzeczywiste ich korzyści dla środowiska naturalnego, gospodarki i społeczeństwa, szczególnie w perspektywie średnio- i długoterminowej. Zaprezentowanie konkretnych korzyści zapewniających lokalnie priorytetowym kategoriom produktów i nabywcom sprzyja budowaniu analizy biznesowej dla ZPP w kolejnych sektorach. Pomiar wpływu ZPP na otoczenie jest stosunkowo nowym, prężnym obszarem badań i rozwoju. Wykaz korzyści związanych z ZPP i wskaźników o szczególnym znaczeniu dla gospodarek poszczególnych krajów może być zróżnicowany, w zależności od wyników istotnych dla danej administracji rządowej i dostępności danych. W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wskaźniki do rozważenia przez polski rząd. Wskaźniki wpływu uwzględniają wymiar ekonomiczny, społeczny, ochrony środowiska i innowacyjności, w zależności od ewentualnego wykorzystania ZPP odpowiednio na poziomie krajowym lub regionalnym - przez określonych zamawiających lub w ramach określonych kategorii produktów.

Tabela nr 5: Wskaźniki wpływu ZPP na otoczenie

Wymiar	Wskaźnik	Metoda obliczeniowa	Jednostka analizy
Gospodarczy	Porównanie ekologicznej premii	(Koszt produktu ekologicznego – koszt produktu nieekologicznego) / koszt produktu nieekologicznego	Poziom krajowy, nabywcy, kategorie produktów
Gospodarczy	Oszczędności związane z całkowitym kosztem posiadania (TCO – <i>Total Cost of Ownership</i>)	<p>(TCO tradycyjnych zamówień publicznych – TCO ZPP) / TCO tradycyjnych zamówień publicznych</p> <p>Wzór na obliczenie wartości TCO: Całkowity koszt posiadania (TCO) = cena zakupu + regularne koszty stałe + nieregularne koszty jednorazowe – osiągnięty dochód + koszt utylizacji – przychód z utylizacji</p>	Poziom krajowy, nabywcy
Społeczny	Udział tzw. zielonego zatrudnienia na rynku pracy	Liczba pracowników w zielonych podmiotach uczestniczących w zamówieniach publicznych / liczba pracowników ogółem we wszystkich podmiotach uczestniczących w zamówieniach publicznych	Poziom krajowy, regionalny i sektorowy

Społeczny	Udział MŚP w ZZP	Liczba MŚP uczestniczących w ZZP / Liczba wszystkich uczestników postępowań ZZP	Poziom krajowy, nabywcy
Społeczny	Różnorodność dostawców	Liczba zróżnicowanych dostawców (w tym np. należących do kobiet lub przedstawicieli mniejszości) uczestniczących w ZZP / Liczba dostawców ogółem	Poziom krajowy, nabywcy
Ochrony środowiska	Zielone praktyki korporacyjne	Liczba dostawców corocznie raportujących zgodność z praktykami zrównoważonymi	Poziom krajowy i regionalny
Ochrony środowiska	Ograniczenie produkcji odpadów / zużycia tworzyw sztucznych / zużycia wody dzięki ZZP	Ilość odpadów rocznie / tworzyw sztucznych / zużycie wody; zmiana w poziomach zużycia rok do roku dzięki ZZP w porównaniu z tradycyjnymi procedurami zakupu	Poziom krajowy i regionalny, nabywcy, kategorie produktów
Ochrony środowiska	Wykorzystanie energii odnawialnej	Ilość lub udział zużytej energii odnawialnej	Poziom krajowy i regionalny
Ochrony środowiska	Wykorzystanie energii odnawialnej w zamówieniach publicznych	Ilość lub udział energii odnawialnej zużytej w ramach zamówień publicznych	Poziom krajowy i regionalny
Ochrony środowiska	Ograniczenie śladu węglowego	Ograniczenie emisji CO ₂ dzięki zielonym zakupom (zielony ekwiwalent śladu węglowego)	Poziom krajowy i regionalny
Innowacyjności	Innowacyjność w ramach ZZP	Liczba zielonych zamówień publicznych przewidujących zastosowanie innowacyjnych rozwiązań	Poziom krajowy, nabywcy

Wskaźniki wpływu są złożone pod względem źródeł danych, metod obliczeniowych i zastosowania. Opracowanie solidnego mechanizmu oceny wpływu ZZP na otoczenie będzie wymagało współpracy administracji rządowej ze środowiskiem akademickim i biznesowym. Międzyresortowemu Zespołowi ds. Zielonych Zamówień Publicznych można powierzyć funkcję koordynatora współpracy instytucjonalnej. Ze względu na wizję ogólną i założenia polityki nadrzędnej, Ministerstwu Klimatu i Środowiska należałoby zapewne zlecić koordynację procesu tworzenia samego mechanizmu przy wsparciu wdrożeniowym ze strony Urzędu Zamówień Publicznych i innych interesariuszy.

Krok 3: Zintegrowanie zakresu obowiązków związanych z monitoringiem i sprawozdawczością z procedurą udzielania zamówień publicznych

Niniejszy raport zawiera między innymi zalecenie opracowania sterowanej danymi internetowej platformy sprawozdawczo-monitoringowej z myślą o istotnym ograniczeniu zakresu obowiązków sprawozdawczych i czynności administracyjnych oraz wyeliminowaniu potrzeby wdrażania rozbudowanych zasad raportowania we współpracy instytucjonalnej. Platforma umożliwi licznym interesariuszom śledzenie postępów prac w Internecie. Jako że Polska dysponuje mechanizmem decentralizacji danych związanym z Biuletynem Zamówień Publicznych, w niniejszym rozdziale zostaną przedstawione rekomendacje służące poprawie istniejących mechanizmów monitorowania i zbierania danych.

W najbliższej przyszłości rząd polski może rozważyć podjęcie dwóch kluczowych kroków:

Krok 3.1: Poprawa jakości formularzy służących raportowaniu danych na temat zamówień publicznych

Krok 3.2: Opracowanie uproszczonej procedury śledzenia postępu prac związanych z ZZP w kluczowych instytucjach

Krok 3.1: Poprawa jakości formularzy służących raportowaniu danych

Dane zbierane za pośrednictwem Biuletynu Zamówień Publicznych stwarzają szereg możliwości zastosowania kryteriów ochrony środowiska. Niezależnie od powyższego, kilka pól łączy trzy wymiary (społeczny, innowacyjności, ochrony środowiska). W ogłoszeniu o zamówieniu publicznym wskazaniu zastosowania kryteriów ochrony środowiska służy zaledwie jedno pole – (4.3.4.) *Rodzaj kryterium:*).

W tym polu zapisywane są usystematyzowane informacje związane z konkretnymi kryteriami oceny, w oparciu o następujący wykaz opatrzonych kodami elementów:

- obsługa posprzedażna, wsparcie techniczne, warunki dostawy (np. data, godzina, sposób realizacji zamówienia) i czas wdrożenia/realizacji;
- organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób, którym zostanie powierzona realizacja zamówienia, gwarantowana jakość (w tym parametry techniczne oraz właściwości estetyczne i funkcjonalne, np. dostępność dla osób z niepełnosprawnościami lub uwzględnienie szczególnych potrzeb przyszłych użytkowników);
- aspekty społeczne, w tym zawodowa i społeczna integracja osób, o których mowa w art. 94 ust 1 Ustawy Prawo zamówień publicznych;
- aspekty środowiskowe, w tym wydajność energetyczna przedmiotu zamówienia (uwaga: jedynie to pole (wielokrotnego wyboru) umożliwia dziś analizę danych dla potrzeb ZZP);
- aspekt innowacyjności.

Świadomość zastosowania kryteriów ochrony środowiska jest cenna, jednakże to za mało, by skutecznie monitorować wykorzystanie potencjału ZZP. Dogłębne zrozumienie zakresu i zasięgu praktyk ZZP wymaga dostępu do bardziej szczegółowych danych, w tym uściślenia stosowanych kryteriów oraz odpowiedzi na pytanie, czy kryteria przyjęte na etapie planowania i składania oferty były konsekwentnie przestrzegane na wszystkich etapach realizacji i zarządzania zamówieniem.

Zalecamy zwiększenie szczegółowości gromadzonych danych w drodze wprowadzenia dodatkowej warstwy analitycznej: odrębnego oznaczania zielonych zamówień z myślą o uwzględnieniu większej liczby dostępnych instrumentów ZZP (oznaczeń ekologicznych, certyfikatów systemów zarządzania środowiskowego itp.). Przykładem konkretnego usprawnienia formularzy i szablonów służących zbieraniu danych może być wprowadzenie dodatkowych pól uwzględniających wykorzystanie zielonych zamówień i instrumentów ZZP, ze wskazaniem etapu, na którym te rozwiązania zastosowano.

Rozwiązanie to wymaga wprowadzenia zmian o charakterze prawnym. Platforma e-Zamówienia (Biuletyn Zamówień Publicznych) obejmuje moduł ogłoszeń regulowany rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2439). Wszelkie zmiany w formularzach i szablonach służących zbieraniu danych wymagają aktualizacji przedmiotowego rozporządzenia. Wszelkie zmiany należy również poddawać ocenie pod kątem (zwiększenia lub ograniczenia) obciążeń administracyjnych dla zamawiających, dostawców (wykonawców) i prywatnych platform zakupowych.

Niezbędny poziom szczegółowości danych dotyczących zamówień publicznych można osiągnąć w drodze zastosowania usprawnionego systemu oznaczania zielonych zamówień. Propozycję formatu i algorytmu przedmiotowego systemu przedstawiono poniżej:

1. System zadaje pytanie, czy procedura zamówienia publicznego jest „zielona”.

2. Po uzyskaniu odpowiedzi twierdzącej system prosi użytkownika o wybranie z listy zastosowanych instrumentów ZZP (możliwy wielokrotny wybór):
 - a. Systemy zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 / EMAS)
 - b. Zastosowane szczegółowe kryteria środowiskowe (np. z ustawy Prawo zamówień publicznych)
 - c. Oznaczenia ekologiczne lub świadectwo/zaświadczenie wystawione przez uznaną jednostkę certyfikującą
 - d. Środowiskowe kryteria oceny ofert, w tym oszacowanie kosztów cyklu życia proponowanego rozwiązania.
3. Po wybraniu instrumentu system pyta o etap postępowania, na którym zastosowano instrument ZZP:
 - a. Kryteria kwalifikacji
 - b. Specyfikacja techniczna / przedmiot zamówienia
 - c. Kryteria oceny ofert
 - d. Postanowienia dotyczące warunków realizacji zamówienia.
4. Dopuszcza się wprowadzenie dodatkowego pola, opisującego przewidywany wpływ zielonych kryteriów. Mogłoby to być pole wielokrotnego wyboru, przy czym wykaz opatrzonych kodami elementów odzwierciedlałby informacje konieczne do oceny wpływu ZZP na otoczenie: ochronę bioróżnorodności, przejście w tryb gospodarki obiegu zamkniętego, łagodzenie i adaptację do zmian klimatu, ograniczanie zanieczyszczeń środowiska naturalnego, zrównoważone wykorzystanie zasobów wody i in.

Oparty na powyższych (lub zbliżonych) zaleceniach, usprawniony system oznaczania zielonych zamówień umożliwi szczegółowe monitorowanie ZZP, a tym samym śledzenie zniuansowanych wskaźników przedstawionych w kolejnej tabeli.

Krok 3.2: Opracowanie procedury śledzenia postępu prac związanych z ZZP w kluczowych instytucjach

Niniejszy raport zaleca wdrożenie mechanizmu sterowanego danymi monitoringu opartego na wykorzystaniu internetowych narzędzi nawigacyjnych, by umożliwić szerokiemu gronu interesariuszy monitorowanie postępów prac i ograniczyć obciążenia administracyjno-sprawozdawcze zespołu Urzędu Zamówień Publicznych. Niezależnie od powyższego, kilku interesariuszy mogłoby skorzystać na bardziej sformalizowanym podejściu do monitoringu przed uruchomieniem internetowej platformy monitorowania. Należą do nich m.in. Międzyresortowy Zespół ds. Zielonych Zamówień Publicznych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Sformalizowany tryb sprawozdawczości można wycofać z chwilą potwierdzenia sprawności działania narzędzia nawigacyjnego służącego monitorowaniu ZZP oraz rzetelności wyników dotyczących aspektów operacyjnych ZZP.

Tymczasowy format trybu raportowania należy uzależnić od odpowiedzi na następujące pytania:

- Z jaką częstotliwością będą składane sprawozdania (kwartalnie, dwa razy w roku itp.)?
- Które instytucje będą oficjalnymi odbiorcami sprawozdań?
- Jakie wskaźniki zostaną ujęte treścią sprawozdań (wykorzystanie potencjału ZZP w podziale na sektory, regiony, rodzaje podmiotów itp.)?

Zalecamy składanie przez Urząd Zamówień Publicznych sprawozdań kwartalnych z wykorzystaniem wskaźników wymienionych w Tabeli nr 3. Odbiorcami sprawozdań powinny być Międzyresortowy Zespół ds. Zielonych Zamówień Publicznych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Co nie mniej istotne, system monitorowania ZZP może obejmować regularne oceny kwartalne jako źródło informacji i wniosków na temat praktycznego zastosowania i oceny wpływu ZZP oraz wyzwań z nimi związanych – informacji niewidocznych na pierwszy rzut oka w zbiorach danych ilościowych. Przykładowe narzędzia gromadzenia danych jakościowych obejmują ankiety, wywiady pogłębione, dyskusje w tzw. grupach fokusowych, wysłuchania publiczne i studia przypadków. Oceny jakościowe uzupełniają analizę danych ilościowych, nadając im kontekst, wskazując obszary wymagające poprawy i naświetlając przyczyny leżące u podstaw trendów i wzorców widocznych we wskaźnikach ZZP.

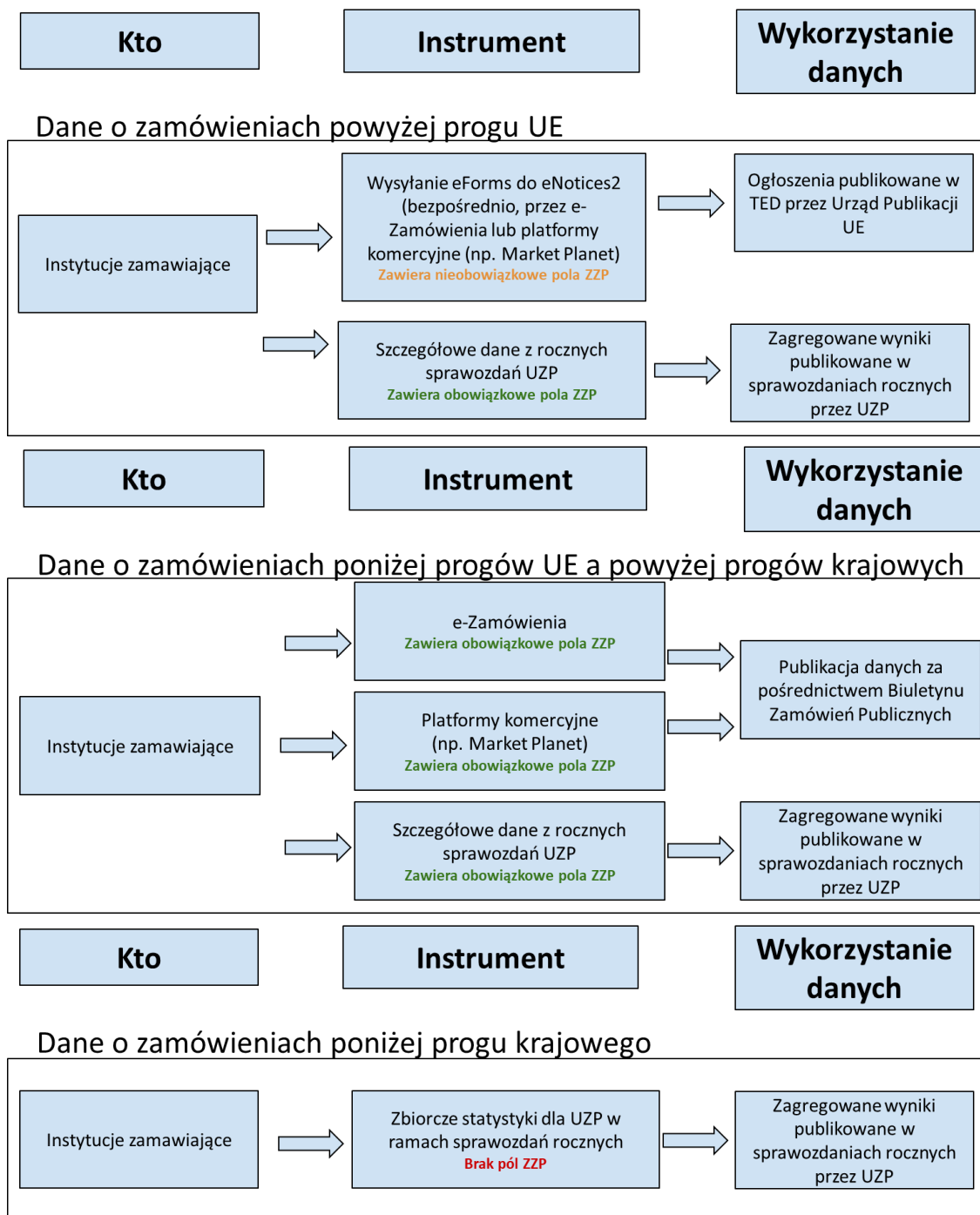
Krok 4: Wdrożenie mechanizmu sprawnego zarządzania danymi

Dane dotyczące zamówień publicznych w Polsce są rozproszone na trzy segmenty w podziale na progi wartości zamówienia. Wymagania sprawozdawcze są różne w zależności od wartości zamówienia:

1. Powyżej progów unijnych wymienionych w TED (*Tenders Electronic Daily*, internetowa wersja „*Suplementu do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*”)
2. Poniżej progów unijnych wymienionych w TED a powyżej progu krajowego określonego w obwieszczeniu wydanym na podstawie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych
3. Poniżej progu krajowego.

Zakres informacji, zasady dostępu i jakość danych są różne w zależności od źródła danych przypisanych do wymienionych segmentów. Na wykresie poniżej przedstawiono zarys przepływów danych w zależności od wartości zamówienia.

Wykres nr 1. Zarys przepływu danych na temat ZZZP dla procedur zakupowych obowiązujących na poszczególnych progach wartości zamówienia

Dane dla zamówień publicznych powyżej unijnych progów TED

W przypadku zamówień publicznych o wartości powyżej progów unijnych podmioty instytucjonalne mają obowiązek zgłaszania informacji o zamówieniach (są to głównie ogłoszenia o przetargach i udzielonych

zamówieniach) do centralnej bazy danych zamówień publicznych Unii Europejskiej (TED). Zgłoszenia można także przesyłać za pośrednictwem nadawców elektronicznych (*eSenderów*) – certyfikowanych podmiotów przekazujących Komisji Europejskiej dane w postaci formularzy elektronicznych. W Polsce działa siedem podmiotów z certyfikatem nadawcy elektronicznego: [eB2B](#), [Open Nexus Sp. z o.o.](#), [MarketPlanet](#), [ZetoPZP](#), [Sidas PZP](#), [Portal PZP](#), oraz [e-Zamówienia](#), (ten ostatni wdraża obecnie nowe formularze elektroniczne; usługa zostanie wznowiona w 2024 r.). Dane na temat zamówień publicznych można również przesyłać za pośrednictwem Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej ([eNotices2](#)).

Opublikowane w TED progi unijne dla zamówień publicznych wynoszą obecnie:

- Roboty budowlane: 5 538 000,00 EUR
- Usługi: 143 000,00 EUR
- Dostawy: 143 000,00 EUR
- Wszystkie inne dostawy i usługi w sektorach gospodarki wodnej, energetyki i transportu: 443 000,00 EUR.

Chociaż formularze elektroniczne obejmują pola dotyczące ZZZP, obowiązkowa sprawozdawczość nie obejmuje zawartych w nich danych. Oznacza to, że w wypadku zamówień publicznych o wartości powyżej progów unijnych dane „surowe” (nieprzetworzone), które umożliwiałyby śledzenie ZZZP, nie są publicznie dostępne.

Dane dla zamówień publicznych poniżej progów unijnych a powyżej progu krajowego

W przypadku zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych, lecz powyżej 130 000,00 PLN, zamawiający publikują informacje w Biuletynie Zamówień Publicznych, korzystając z platform komercyjnych, dedykowanych lub z portalu e-Zamówienia. Biuletyn i powiązane z nim usługi są dostępne na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych. Bazowe dane dla tego progu wartości zamówień publicznych są dostępne z poziomu kilku punktów końcowych API, umożliwiających przesyłanie informacji na temat poszczególnych aspektów i etapów zamówień publicznych i ściąganie ich za pośrednictwem systemów zewnętrznych. Właściwości danych z poziomu API utrudniają jednakże użytkownikom pozbawionym zaawansowanych umiejętności informatycznych sprawne korzystanie z informacji. Załącznik A zawiera szczegółowe rekomendacje dotyczące dostępności i jakości danych z poziomu API oraz stosownej dokumentacji.

Zamawiający składają sprawozdania dotyczące tych samych zamówień publicznych do Urzędu Zamówień Publicznych, korzystając z mechanizmu sprawozdań rocznych. Dane przesyłane do Biuletynu Zamówień Publicznych i Urzędu Zamówień Publicznych zawierają pola ZZZP.

Dane dla zamówień publicznych poniżej progu krajowego

W przypadku zamówień publicznych o wartości poniżej progu krajowego (130 000,00 PLN) nie obowiązują usystematyzowane ani standardowe procedury zbierania danych. Informacje dotyczące drobniejszych zamówień zamawiający gromadzą w wewnętrznych bazach danych. W przypadku zamówień publicznych o wartości poniżej progu krajowego instytucje publiczne przekazują do Urzędu Zamówień Publicznych wyłącznie dane zagregowane, tj. wartość zamówień ogółem, w ramach sprawozdań rocznych. Raportowane informacje są włączane do Rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych,

opracowywanych przez Urząd Zamówień Publicznych i przedstawianych Radzie Ministrów. Brak szczegółowych danych uniemożliwia śledzenie ZZP dla zamówień publicznych o wartości poniżej progu krajowego.

Urząd Miasta Łodzi stanowi godny odnotowania wyjątek pod względem publikowania danych na temat zamówień publicznych o wartości poniżej progu krajowego. Pomimo braku wymagań prawnych, Łódź – działając proaktywnie – wdrożyła i opublikowała szczegółowe przepisy dotyczące zarządzania zamówieniami publicznymi o wartości poniżej 130 000,00 PLN. [Obowiązująca w tym zakresie regulacja](#) obejmuje m.in. klarownie sformułowane zalecenia dotyczące zarządzania zamówieniami publicznymi zgodnie z zasadami przejrzystości i odpowiedzialności, tradycyjnie zarezerwowanymi dla postępowań przetargowych o wyższej wartości. Na wczesnych etapach wdrażania ZZP łódzki model może służyć jako wzór do naśladowania i źródło inspiracji dla mechanizmu dobrowolnej publikacji danych na temat zamówień publicznych o wartości poniżej progu krajowego z uwzględnieniem kryteriów ZZP.

[Ministerstwo Finansów opracowuje obecnie model systematycznego publikowania danych na temat zamówień publicznych o wartości poniżej progu krajowego](#); rozwiązanie to ma zostać wdrożone do 2026 r. Trwają prace nad zdefiniowaniem szczegółowego zakresu przedmiotowych danych i formatu ich publikowania w nowym rejestrze centralnym.

Podsumowując: praktyki zbierania danych w Polsce prowadzą do zbędnego powielania rozmaitych czynności, rodząc istotne obciążenia administracyjne – zamawiający mają obowiązek publikowania danych zarówno na platformie internetowej jak i w postaci sprawozdań składanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych. Aby wypełniać zobowiązania związane ze składaniem sprawozdań rocznych, jednostki administracji publicznej prowadzą dokumentację wymagającą dwukrotnego ręcznego wprowadzania tych samych danych: na platformie internetowej (dedykowanej, komercyjnej lub w portalu e-Zamówienia) i w wewnętrznej bazie danych dot. zamówień, najczęściej prowadzonej np. w formie arkusza kalkulacyjnego. Niezależnie od konieczności wykonywania dwukrotnie tej samej czynności, praktyka ręcznego wprowadzania danych rodzi ryzyko występowania błędów i problemów z jakością danych. Ogólnie rzecz ujmując, mechanizm monitorowania ZZP w Polsce jest pozbawiony skutecznych, zautomatyzowanych środków kontroli jakości danych oraz zapewnienia możliwości dostarczania pożytecznych i wiarygodnych informacji.

Zalecenia dotyczące sprawnego zarządzania danymi

Opracowano szereg zaleceń służących skutecznemu monitorowaniu wykorzystania potencjału ZZP. Przede wszystkim informacje na temat postępowań należy konsolidować dla wszystkich zamówień publicznych o wartości powyżej progu krajowego, w tym zamówień o wartości powyżej progów unijnych. Wdrożenie opisanego założenia byłoby możliwe w drodze zharmonizowania procesu zbierania danych dla kategorii progowych i wprowadzenia wymogu sprawozdawczego w oparciu o te same zbiory pól danych. Scentralizowana baza danych obejmująca wszystkie zamówienia publiczne podlegające ustawie – Prawo zamówień publicznych przyniesie korzyści wykraczające poza opcję śledzenia ZZP.

Wysokiej jakości dane na temat zamówień publicznych mają kluczowe znaczenie dla skutecznego monitorowania i oceny wykorzystania potencjału ZZP, a także wyciągania wniosków z dostępnych informacji. Harmonogram automatycznej weryfikacji gwarantuje odpowiednią jakość danych dzięki systematycznemu rozpoznawaniu anomalii, niespójności i błędów. Zautomatyzowana walidacja

poprawności danych może służyć obiektywnej weryfikacji wymaganych progów wydatków publicznych i potwierdzenia zgodności klasyfikacji zamówień publicznych z obowiązującymi kodami produktów i usług, łagodząc ryzyko błędu ludzkiego. Wybrane zalecenia dotyczące automatycznej weryfikacji danych (przedstawione w Załączniku B do niniejszego Raportu) mogą znacznie usprawnić procesy zatwierdzania danych. Gwarancja wysokiej jakości danych na temat zamówień publicznych jest bramą do przyszłych systemów sztucznej inteligencji, umożliwiających rozpoznawanie wzorców i anomalii zasobu informatycznego, a także automatyzację części rutynowych kontroli jakości danych i sygnalizowania potencjalnych problemów.

Zaawansowany mechanizm monitorowania ZZZP wymaga publikowania danych w formacie łatwo dostępnym i przyjaznym dla użytkownika. Zalecamy publikowanie danych na temat zamówień publicznych zgodnie z powszechnie przyjętymi normami, na przykład [Open Contracting Data Standard \(OCDS\)](#). Projektowanie systemów zbierania danych i raportowania zgodnie z normą OCDS jest korzystne z wielu względów: publikowane dane są przyjazne dla użytkownika, ułatwiają analizę informacji i zwiększając ich użyteczność. Do głównych korzyści normy OCDS należy zaliczyć jej kompatybilność z narzędziami wielokrotnego użytku, w tym darmowymi narzędziami przeglądu danych, takimi jak [Pelican](#) i [Data Review Tool](#). Wdrożenie OCDS wymaga spełnienia szeregu [podstawowych kryteriów](#). Sam proces umożliwia wyeliminowanie niedociągnięć w jakości i strukturze danych, co otwiera drogę do ich wykorzystania w procesie śledzenia ZZZP i w ramach wielu innych [zastosowań](#).

Według informacji Urzędu Zamówień Publicznych zbiór danych objętych Biuletynem Zamówień Publicznych poddano konwersji do OCDS – dane te nie zostały jednak udostępnione publicznie. Z chwilą podjęcia decyzji o wdrożeniu normy OCDS, Zespół Wsparcia Technicznego udzieli zainteresowanym pomocy w zakresie oceny struktury i jakości danych, przedstawiając rekomendacje w zakresie dostępnych narzędzi i usług ułatwiających publikację danych w formacie OCDS.

Krok 5: Opracowanie narzędzi sprawozdawczych i oceny wpływu ZZZP

Polski rząd dąży do usprawnienia praktyk w obszarze ZZZP – będzie to wymagało wdrożenia odpowiednich narzędzi sprawozdawczych i oceny wpływu ZZZP na otoczenie, z uwzględnieniem lokalnego kontekstu ochrony środowiska, uwarunkowań gospodarczych i wymiaru społecznego.

Polska może rozważyć podjęcie następujących działań służących skutecznemu monitorowaniu wpływu ZZZP:

- skupienie uwagi na kluczowych czynnikach wpływu ZZZP na środowisko: rozpoznanie i priorytetyzacja czynników wpływu dla wymiarów ochrony środowiska, gospodarczego, społecznego i innowacji;
- wykorzystanie standardowych wskaźników: przyjęcie wskaźników powiązanych z istniejącymi normami, umożliwiającymi analizy porównawcze. W rozdziale opisującym krok 2 podano przykłady wskaźników wpływu;
- ustalenie wartości wyjściowych: ustalenie wartości wyjściowych dla wskaźników wpływu możliwych do obliczenia na wczesnym etapie wdrażania ZZZP, z myślą o monitorowaniu postępów;
- wykorzystanie wiedzy i doświadczenia stron trzecich: przejęcie doświadczeń i narzędzi wypróbowanych i sprawdzonych w podobnych kontekstach w innych krajach: np. kalkulatorów szacowania kosztów cyklu życia, modeli emisji gazów cieplarnianych.

Narzędzia oceny wpływu ZZZP powstają najczęściej na późniejszym etapie monitorowania. Administracja rządowa zaczyna zazwyczaj obserwację ZZZP od poziomu wyników i rezultatów, łącznie z wykorzystaniem ich potencjału i bezpośredniego wpływu na instytucje i rynki.

Zalecamy, by Polska rozpoczęła proces monitorowania ZZZP od śledzenia wykorzystania ich potencjału i dynamiki rynku, zgodnie z formatem proponowanym w Tabelach nr 2, 3 i 4. Kolejnym logicznym etapem będą próby przeskalowania prac na pomiar wpływu, wymagające podjęcia szeregu działań:

- zebrania informacji o potencjalnym wpływie ZZZP na poszczególne kategorie analityczne;
- zdefiniowania i dopracowania strategii pomiaru wpływu oraz zebrania koniecznych danych;
- opracowania solidnych metodologii pomiaru wpływu ZZZP na otoczenie.

Współpraca z instytucjami akademickimi i urzędami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska będzie miała kluczowe znaczenie dla procesu tworzenia standaryzowanych metod oceny.

Istotna będzie decyzja administracji rządowej w kwestii wyboru pomiędzy zakupem gotowych rozwiązań pomiarowych, wdrożeniem instrumentów stworzonych przez rządy innych krajów, samodzielnym opracowaniem narzędzi monitoringowych lub wykorzystaniem połączenia wszystkich ww. rozwiązań.

Kilka państw rozpoczęło monitorowanie własnych mechanizmów zamówień publicznych pod kątem wpływu na środowisko i wykazania korzyści płynących z ZZZP. Polska może już skorzystać z doświadczeń Korei Południowej, Japonii, Słowenii, Danii, Malezji i Holandii ([Erizaputri i in., 2024](#)). W wymienionych krajach skuteczne monitorowanie wpływu ZZZP oparto na silnym wsparciu rządowym, sprawnej współpracy i dostępie do koniecznych narzędzi i zasobów.

Tak czy inaczej warto zacząć od rozważenia szerokich zastosowań metodologii LCC i skonkretyzować proces gromadzenia danych według modelu standardowej sprawozdawczości internetowej. Narzędzia służące szacowaniu kosztów cyklu życia będą bezcenne w procesie zbierania danych na temat wpływu wybranych rozwiązań na środowisko w szerokim spektrum kategorii zakupowych.

Drabina wydajności CO₂ – działania na rzecz zakupów niskoemisyjnych i monitorowania ZZZP

Drabinę wydajności CO₂ ([CO2 Performance Ladder](#), CO2PL) opracowano w Holandii jako narzędzie podwójnego zastosowania: instrument zamówień publicznych i system zarządzania emisjami. Od dnia wdrożenia odgrywa ono istotną rolę w kształtowaniu zrównoważonych praktyk zakupowych i działań na rzecz ograniczania śladu węglowego. CO2PL działa na zasadzie mechanizmu dobrowolnej certyfikacji, umożliwiającego dostawcom wykazanie się zaangażowaniem na rzecz ograniczania emisji dwutlenku węgla. Certyfikacja według normy CO2PL często staje się elementem procedury przetargowej, umożliwiając zamawiającym ocenę osiągnięć ekologicznych oferentów w oparciu o posiadane świadectwo CO2PL.

CO2PL ułatwia monitoring ZZZP pod wieloma względami ([Erizaputri i in., 2024](#)). Po pierwsze, w procedurze zamówień publicznych służy jako kryterium oceny efektywności środowiskowej wykonawców składających oferty. Potencjalni wykonawcy przedstawiają wyniki działań w ramach mechanizmu CO2PL dla potrzeb konkretnych przedsięwzięć lub całych organizacji, co wiele mówi o indywidualnych strategiach ograniczania emisyjności. Po drugie, sami zamawiający mogą ubiegać się o certyfikację według CO2PL, sygnalizując tym samym zaangażowanie na rzecz ochrony klimatu i upowszechniając cenne informacje na temat możliwości ograniczania emisji. Warto podkreślić, że

wszystkie ministerstwa w Holandii posiadają certyfikat CO2PL.

Wdrożenie CO2PL przyniosło szereg wymiernych korzyści, w tym zwiększoną dostępność informacji na temat emisyjności i ograniczania śladu węglowego. Badania wykazały istotne ograniczenia emisji z Zakresów 1 i 2 wśród certyfikowanych firm w skali roku – emisje ograniczono średnio o 7,7%. Badania wykazały również spadek emisji dwutlenku węgla o 23,9% w jednostkach samorządu terytorialnego certyfikowanych według normy CO2PL, co świadczy o jej skuteczności jako siły sprawczej działań na rzecz ograniczania śladu węglowego.

Podsumowując: CO2PL jest cennym narzędziem zarówno dla dostawców jak i zamawiających, promującym zrównoważone praktyki zakupowe i ograniczanie śladu węglowego. Ujęcie go w ramy zamówień publicznych i mechanizmów certyfikacyjnych sprzyja przejrzystości, zachęca do odpowiedzialnych działań ekologicznych i pomaga w bieżącym monitorowaniu inicjatyw ZZZP.

Krok 6: Skuteczne komunikowanie wyników monitoringu

Podawanie do wiadomości publicznej informacji o postępach prowadzonych prac i wynikającej z nich zmiany sprzyja wykorzystaniu potencjału ZZZP. Sprawna komunikacja może okazać się sprawcza dla kolejnych interesariuszy, którzy pod jej wpływem rozważą wkład we wspólne cele i strategię ochrony środowiska. Ostateczna decyzja o wymiarze informacji podawanej do wiadomości publicznej i jej celach należy do polskiego rządu.

Proponowana internetowa platforma monitoringu ZZZP może przyjąć postać kompleksowego mechanizmu edukacyjnego i informowania o ZZZP w Polsce. Zasób platformy można uzupełnić informacjami branżowymi, opisami przykładów praktycznych, wytycznymi wdrożeniowymi itp. Przykłady przyjaznych dla użytkownika platform monitorowania ZZZP zawarto w Metodologii wdrażania ZZZP. Niezależnie od powyższego, ogłoszenia dotyczące postępów prac i wyników ZZZP powinny być kluczowym elementem szerszej strategii komunikacyjnej (patrz Rekomendacja nr 2 Metodologii wdrażania ZZZP). W ramce poniżej przedstawiono kolejne przykłady działań podejmowanych przez inne kraje na rzecz podawania wyników monitorowania ZZZP do wiadomości publicznej:

Podawanie do wiadomości publicznej informacji o efektach monitoringu

Japonia – wykorzystanie efektów monitoringu jako mechanizmu budowy zaufania, punktu odniesienia dla jednostek administracji rządowej i poprawy działań wdrożeniowych

Japonia publikuje podsumowania dotyczące ZZZP na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska w postaci dwóch raportów: jeden dotyczy władz centralnych (objętych obowiązkiem sprawozdawczym), drugi – działań władz samorządowych (korzystających z zasady dobrowolności). Dla potrzeb tych ostatnich Ministerstwo dokonuje corocznej aktualizacji „Wytycznych dla władz lokalnych w zakresie zielonych zamówień publicznych”, z uwzględnieniem najnowszych dobrych praktyk zebranych podczas monitoringu. Ministerstwo udziela wszystkim jednostkom władz samorządowych rozbudowanej

informacji zwrotnej, uwzględniającej wskazówki i nowe punkty odniesienia wykorzystane przez ich siostrzane podmioty².

Kanada – Barometr Zrównoważonych Zamówień Publicznych: źródło trendów i skali porównań

W 2020 r. całą Kanadę objęto krajowym badaniem³ praktyk ZZP w sektorze prywatnym i państwowym. Barometr opracowano z myślą o umożliwieniu kanadyjskim organizacjom obiektywną samoocenę, porównanie własnych osiągnięć z innymi organizacjami i analizę postępów prowadzonych prac na przestrzeni czasu. Zgodnie z założeniami zobowiązania politycznego na rzecz wkładu w trwałe rozwój zrównoważony, oceną w ramach Barometru 2020 objęto udział zrównoważonych procedur zakupowych w Celach Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals – SDG*).

Kraj Basków – coroczne publikacje służące dzieleniu się wiedzą i zyskaniu uznania

Kraj Basków rozpoczął publikację corocznych raportów na temat funkcjonowania systemu ZZP w 2016 r. Przedstawione w zrozumiałej formie graficznej wyniki są szeroko udostępniane uczestniczącym w mechanizmie ZZP instytucjom publicznym i opinii publicznej. W najnowszym raporcie podkreślono, że udział zamówień uwzględniających zielone kryteria (udzielonych przez uczestniczące jednostki administracji publicznej) wyniósł 49% – mowa o liczbie ponad 1 000 zamówień o wartości 330 mln EUR, udzielonych przez ponad 200 podmiotów. Szeroko udostępniając wyniki programu ZZP, rząd Kraju Basków zdobył szereg nagród przyznawanych przez grupy branżowe i w ramach programów globalnych, w tym *Procura+ Awards* i Rady Przywództwa Zrównoważonych Zamówień Publicznych (*Sustainable Purchasing Leadership Council*).

Holandia – ocena wpływu zakupów zrównoważonych na grupy produktów priorytetowych

W 2018 r. Holandia opublikowała raport zatytułowany „*Pomiar rezultatów zrównoważonych zamówień publicznych*” (*"Measuring the effect of Sustainable Public Procurement"*)⁴, opisujący wyniki pilotażowej metodologii oceny wpływu ZZP na wybrane grupy produktów i usług: energię elektryczną, gaz ziemny, panele fotowoltaiczne, pojazdy służbowe, usługi przewozowe, zamówienia na usługi transportowe, podróże służbowe i odzież służbową. Celem metodologii było dostarczenie szczegółowych informacji na temat postępów prac związanych z wdrażaniem ZZP na szczegółowym poziomie, a tym samym umożliwienie wykorzystania wyników monitoringu w planowaniu zamówień publicznych i narzędzi tworzonych z myślą o każdym z wymienionych sektorów. Raport zawiera plan rozszerzenia zakresu działań monitoringowych o kolejne kategorie produktów i usług w przyszłości.

Skuteczna komunikacja wymaga zrozumienia wzajemnych oczekiwań z uwzględnieniem realiów i praktyk dotyczących polskich interesariuszy lub ich grup. Interesariuszy należy uważnie słuchać w dążeniu do elastyczności i sprawności komunikacji. Konieczne dane można uzyskać, korzystając z klasycznych badań ankietowych lub rutynowych kanałów informacji zwrotnej.

W poniższej tabeli podsumowano zakładane oczekiwania kluczowych polskich interesariuszy i grup interesariuszy.

² https://www.switch-asia.eu/site/assets/files/2423/guide_gpp_east_asia_final.pdf, s. 13.

³ https://ecpar-prod.nyc3.digitaloceanspaces.com/ecpar-prod/static/documents/Rapport_Barom%C3%A8tre_2020_ENG.pdf

⁴ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2018-0069.pdf>

Interesariusz	Zakres obowiązków / istotne kwestie	Potrzeby informacyjne	Działania
Urząd Zamówień Publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzór i analiza wyników operacyjnych systemu zamówień publicznych; • Przygotowywanie projektów aktów prawnych w obszarze zamówień publicznych. Monitorowanie zgodności postępowań o udzielenie zamówienia z treścią przepisów prawnych i ogólnie obowiązujących zasad, <i>ex ante</i> i <i>ad hoc</i>; • Tworzenie programów szkoleniowych i wydarzeń specjalistycznych dla instytucji zamawiających; • Ułatwianie kontaktów międzynarodowych. Obsługa internetowej platformy zamówień publicznych (e-Zamówienia); • UZP jest odpowiednią instytucją z punktu widzenia dzielenia się wiedzą na temat ZZZP i wspierania współpracy pomiędzy zamawiającymi o zróżnicowanym poziomie doświadczenia w obszarze ZZZP. 	<p>Główne źródło informacji na temat zamówień publicznych dla innych instytucji. Wykorzystywanie zebranych danych dla potrzeb nadzorowania wyników operacyjnych mechanizmu zamówień publicznych.</p>	<p>Monitorowanie poziomu wykorzystania potencjału ZZZP w celu przygotowywania projektów aktów prawnych, tworzenia programów szkoleniowych i ogólnej promocji wykorzystania potencjału ZZZP w Polsce.</p>
Ministerstwo Rozwoju i Technologii	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedzialność za inicjatywy ustawodawcze; • Ustalanie wymogów sprawozdawczych w obszarze zamówień publicznych z myślą o zagwarantowaniu odpowiedniego poziomu monitorowania; • Kierowanie procesem tworzenia i nadzorowanie wdrażania Polityki zakupowej państwa. Koordynacja prac Międzyresortowego Zespołu ds. Zielonych Zamówień Publicznych. 	<p>Poziom wykorzystania potencjału ZZZP, w szczególności informacje na temat celów Polityki zakupowej państwa. Ogólna dynamika rynku zielonych rozwiązań i zamówień publicznych, w tym zaangażowanie MSP.</p>	<p>Przegląd polityk / strategii / inicjatyw ustawodawczych pod kątem rzeczywistych wyników operacyjnych wdrażania polityki ZZZP.</p>
Międzyresortowy Zespół ds. Zielonych Zamówień Publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Koordynacja wdrażania ZZZP; • Formułowanie rekomendacji dotyczących ZZZP zgodnie z Polityką zakupową państwa; • Analiza stanu wdrożenia ZZZP; • Tworzenie i aktualizacja katalogów prac, dostaw i/lub usług uwzględniających kryteria ochrony środowiska i inne wymagania; • Nagłaśnianie informacji na temat ZZZP w środowisku zamawiających, wykonawców i organów kontrolnych; • Inicjowanie działań w środowisku administracji rządowej na rzecz 	<p>Poziom wykorzystania potencjału ZZZP, w szczególności informacje na temat celów Polityki zakupowej państwa. Poziom wykorzystania potencjału ZZZP na poziomie poszczególnych instytucji i/lub ich kategorii. Ogólna dynamika rynku zielonych rozwiązań i zamówień publicznych.</p>	<p>Weryfikacja stanu wdrażania ZZZP. rozpoznawanie niedociągnięć i potrzeb w zakresie zdolności instytucjonalnych / koordynacji. Dpracowywanie i aktualizacja polityk i wytycznych ZZZP. Opracowywanie zaleceń dotyczących nowelizacji przepisów prawnych i procedur zamówień publicznych</p>

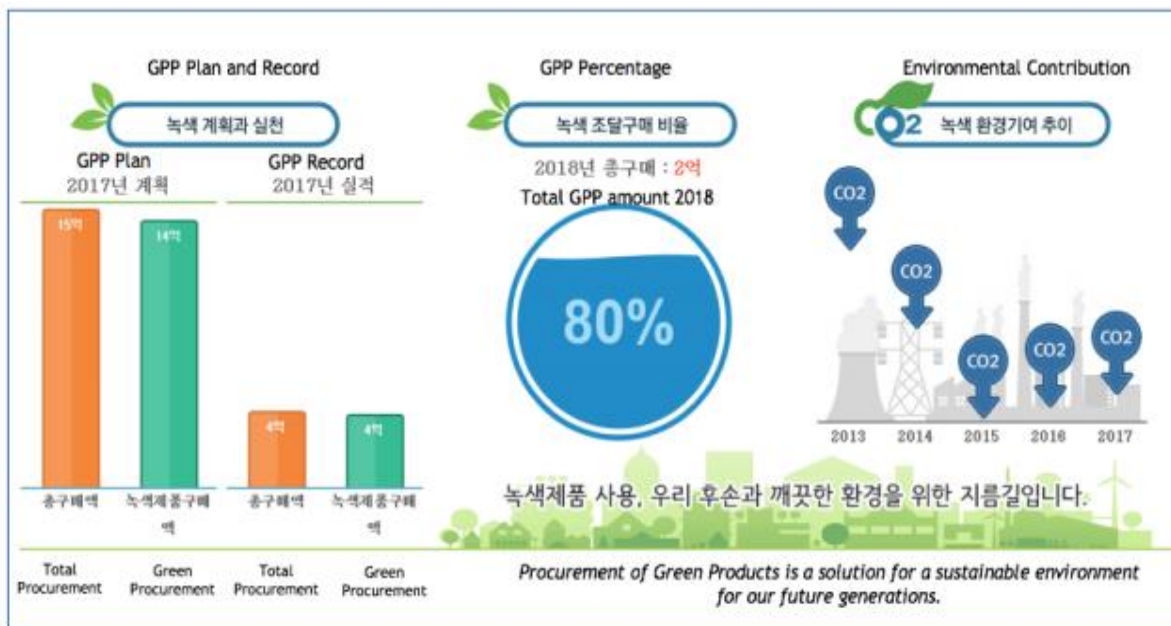
	<p>szerzego uwzględniania aspektów ochrony środowiska w zamówieniach publicznych; monitorowanie przedmiotowego procesu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordynacja współpracy pomiędzy członkami Grupy, ułatwianie wymiany informacji, wspieranie współpracy z zamawiającymi i wykonawcami na rzecz promowania ZZP • Wyszukiwanie właściwych propozycji operacyjnych, w tym rekomendacji ustawodawczych. 		<p>z myślą o zwiększaniu skuteczności ZZP w oparciu o dane z mechanizmu monitoringu.</p>
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie Polityki zakupowej państwa w odpowiednich sektorach. Monitorowanie wdrażanych polityk i strategii; • Zbieranie od interesariuszy informacji na temat ich potrzeb w zakresie rozwiązań przyjaznych środowisku, sprzyjających wydajności energetycznej itp.; • Monitorowanie procesu realizacji wskaźników i celów przez podmioty wspierane finansowo, zainteresowane realizacją zamówień publicznych uwzględniających aspekty ochrony środowiska. 	<p>Poziom wykorzystania potencjału ZZP, w szczególności na poziomie sektora zgodnego z resortem i instytucji zamawiających. Postępy według przyjętych celów na poziomie instytucji zamawiających i regionu. Tworzenie punktów odniesienia w ramach zachęt do uczestnictwa w ZZP; nagłaśnianie istotnych osiągnięć.</p>	<p>Przegląd polityk / strategii / inicjatyw ustawodawczych pod kątem stanu rynku ZZP. Planowanie kampanii świadomościowych i budowania zdolności operacyjnych. Udzielanie wsparcia finansowego potencjalnym wykonawcom/ oferentom – zwiększanie ich potencjału w zakresie dostarczania zielonych produktów i usług.</p>
Ministerstwo Infrastruktury			
Ministerstwo Klimatu i Środowiska			
Inne ministerstwa	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie Polityki zakupowej państwa w odpowiednich sektorach; • Monitorowanie wdrażanych polityk i strategii. Zbieranie od interesariuszy informacji na temat ich potrzeb w zakresie rozwiązań przyjaznych środowisku, sprzyjających wydajności energetycznej itp.; • Monitorowanie procesu realizacji wskaźników i celów przez podmioty wspierane finansowo, zainteresowane realizacją zamówień publicznych uwzględniających aspekty ochrony środowiska. 	<p>Poziom wykorzystania potencjału ZZP, w szczególności na poziomie sektora zgodnego z resortem i instytucji zamawiających. Postępy według przyjętych celów na poziomie zamawiających i regionu. Tworzenie punktów odniesienia w ramach zachęt do uczestnictwa w ZZP; nagłaśnianie istotnych osiągnięć.</p>	<p>Przegląd polityk / strategii / inicjatyw ustawodawczych pod kątem stanu rynku ZZP. Planowanie kampanii świadomościowych i budowania zdolności operacyjnych.</p>
Zamawiający	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie i prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia. Wdrażanie Polityki zakupowej państwa. 	<p>Poziom wykorzystania potencjału ZZP na poziomie konkretnych instytucji. Badanie postępów według celów, działań i czynników wpływu.</p>	<p>Analiza własnych wyników w porównaniu z innymi instytucjami zamawiającymi. Planowanie działań zachęcających do udziału w ZZP. Rozpoznawanie instytucji o najlepszych wynikach jako źródło</p>

			wiedzy i inspiracji.
Dostawcy produktów i usług w ramach postępowań o udzielenie zamówienia	<ul style="list-style-type: none"> Dostarczanie towarów i usług. Źródło informacji o dojrzałości rynku zielonych rozwiązań. 	Poziom wykorzystania potencjału ZZZP, w szczególności na poziomie konkretnych sektorów i instytucji zamawiających. Szczegółowe informacje na temat harmonogramów zamówień publicznych. Dynamika wymagań ZZZP według kategorii.	Szacowanie popytu na zamówienia publiczne w obszarze przyjaznych środowisku produktów i usług. Rozpoznawanie luk i niedociągnięć w zakresie dostaw zielonych produktów i usług.
Społeczeństwo obywatelskie i obywatele	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie „zielonej” polityki; Rozpoznawanie spraw istotnych dla opinii publicznej. 	Poziom wykorzystania potencjału ZZZP i dynamika rynku zamówień publicznych. Procedury związane z bezpieczeństwem. Przejrzystość i zasada odpowiedzialności w praktyce ZZZP. wpływ wdrożenia ZZZP.	Organizacja kampanii świadomościowych. Rozpoznawanie spraw istotnych dla opinii publicznej. Monitorowanie i ocena wyników osiągniętych przez instytucje / sektory szczególnego znaczenia.
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> Jedna z kluczowych instytucji wspierających i tworzących innowacyjne rozwiązania technologiczno-społeczne. 	Wspieranie rozwoju zielonych technologii i analiza rynku pod kątem dostępnych produktów i usług.	Promowanie innowacyjnych rozwiązań wśród przedsiębiorców. Informowanie instytucji zamawiających i Międzyresortowego Zespołu ds. Zielonych Zamówień Publicznych.

Internetowa platforma monitorowania ZZZP może zaoszczędzić wiele czasu Urzędowi Zamówień Publicznych pod względem informowania szerokiego grona odbiorców o efektach prowadzonych prac – kluczowe informacje i opracowania mogą stanowić część zasobu platformy. Niektórzy odbiorcy wymagają dodatkowej wiedzy; należy planować adresowane do masowego odbiorcy kampanie informacyjne na temat postępów w obszarze zielonej transformacji, pojazdów elektrycznych, bezpieczeństwa żywności itp., w celach informacyjnych i pozyskiwania społecznego wsparcia dla planowanych reform.

Korea – raporty wizualne i materiały graficzne pokazujące wyniki monitorowania ZZZP i jego wpływ

Korea publikuje grafiki obrazujące ogólnokrajowe wyniki monitorowania ZZZP, oraz dane zielonych zamówień publicznych udzielanych przez poszczególnych zamawiających. Materiały graficzne są dostępne publicznie. Ich celem jest ukazanie postępów w zakresie podstawowych wskaźników objętych monitorowaniem – liczby instytucji publicznych przedstawiających harmonogramy ZZZP i rezultaty prowadzonych prac, wartości i liczby zrealizowanych zielonych zakupów oraz ograniczenia emisji.

W 2018 r. KEITI (*Korea Institute of Energy Technology Evaluation and Planning*) opublikował raport zatytułowany „*Główne wyniki oceny zielonych zamówień publicznych w Korei w 2018 r.*” (“*Main Findings of the Evaluation of Green Public Procurement in Korea 2018*”). W raporcie znalazły się wykresy ukazujące postępy osiągnięte w obszarze wskaźników kluczowych w ramach programu ZZP w latach 2005-2018. Na wizualizacjach przedstawiono rynkowy wzrost zielonych produktów uznanych za priorytetowe w świetle przedmiotowego programu, redukcję emisji CO₂ i oszczędności wypracowane dzięki ograniczeniu zanieczyszczenia środowiska i zużyciu zasobów naturalnych. Publikację uzupełnił bardziej szczegółowy „*Raport wewnętrznej oceny stanu ZZP w Korei*” (“*Internal Evaluation Report on Green Public Procurement of Korea*”)⁵, zawierający wiele cennych informacji na temat osiągniętych korzyści i postępów. Treścią raportu przyjęto pięć działań priorytetowych na kolejne lata.

⁵ <http://www.keiti.re.kr/common/board/Download.do?bcIdx=31771&cbIdx=361&streFileNm=50aad679-000b-4dcc-825c-c3b8ee08300c&fileNo=2>

Załącznik A: Zalecenia dotyczące poprawy jakości zasobu danych Biuletynu Zamówień Publicznych i dokumentacji API

Wstęp

Niniejszy dokument rozszerza ocenę diagnostyczną przedstawioną w raporcie, koncentrując się na szczególnym uwzględnieniu wyników i rekomendacji dotyczących zasobu danych Biuletynu Zamówień Publicznych i powiązanej z nim dokumentacji API. Dalej przedstawiono szczegółową ocenę wyników wraz z sugestiami opracowanymi z myślą o rozwiązaniu rozpoznanych problemów.

Ustalenia

Dane na temat zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych, lecz powyżej 130 000,00 PLN, są publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych. Dane te są dostępne z poziomu kilku punktów końcowych API, umożliwiającymi przesyłanie informacji na temat poszczególnych aspektów i etapów zamówień publicznych i ściąganie ich za pośrednictwem systemów zewnętrznych. Na [tej stronie internetowej](#) znajduje się dokumentacja API wraz z instrukcją dostępu do danych dla użytkowników zewnętrznych, zamieszczoną pod linkiem *“Załącznik 3 – Instrukcja integracji z API BZP”*. Dokumentacja zawiera podstawowe informacje (np. punkty końcowe dla 15 różnych typów ogłoszeń / zawiadomień / powiadomień, formaty danych, metodykę HTTP, parametry zapytań itp.) oraz pliki JSON z glosariuszami wykazów kodów dla określonych zmiennych.

Dane opublikowano dla 15 rodzajów ogłoszeń ogółem. Dla każdego typu ogłoszenia / zawiadomienia / powiadomienia punkty końcowe API zwracają dane tabelaryczne i zawartość HTML z dodatkowymi polami danych. Niżej znajduje się wykaz typów ogłoszeń / zawiadomień / powiadomień:

- ContractNotice (ogłoszenie o zamówieniu)
- AgreementIntentionNotice (ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy)
- TenderResultNotice (ogłoszenie o wynikach postępowania)
- CompetitionNotice (ogłoszenie o konkursie)
- CompetitionResultNotice (ogłoszenie o wynikach konkursu)
- NoticeUpdateNotice (ogłoszenie o zmianie ogłoszenia)
- AgreementUpdateNotice (ogłoszenie o zmianie umowy)
- ContractPerformingNotice (ogłoszenie o wykonaniu umowy)
- CircumstancesFulfillmentNotice (ogłoszenie o spełnianiu okoliczności, o których mowa w art. 214 ust.1 pkt 11-14 ustawy Prawo zamówień publicznych)
- SmallContractNotice (ogłoszenie dotyczące zamówienia, dla którego nie ma obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych)
- ConcessionNotice (ogłoszenie o koncesji)
- ConcessionIntentionAgreementNotice (ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy koncesji)
- NoticeUpdateConcession (ogłoszenie o zmianie ogłoszenia dot. koncesji)
- ConcessionAgreementNotice (ogłoszenie o zawarciu umowy koncesji)
- ConcessionUpdateAgreementNotice (ogłoszenie o zmianie umowy koncesji).

Dokumentacja zawiera krótki opis każdego typu ogłoszenia / zawiadomienia / powiadomienia. Jest to istotna informacja ułatwiająca użytkownikowi rozpoczęcie pracy – brakuje jednakże opisu wzajemnych powiązań danych rozproszonych w 15 plikach pod kątem etapów procedury zamówienia publicznego.

Dokumentacja zawiera również krótki opis 23 pól danych, wspólnych dla wszystkich typów ogłoszeń / zawiadomień / powiadomień. Jednakże większość użytecznych informacji znajduje się w kolumnie *'htmlBody'*. Użytkownik jest zmuszony pobrać dane w oparciu o analizę elementów HTML, a następnie częściowo je oczyścić – np. konwertując ciągi znaków do postaci liczb całkowitych,

Dokumentacja nie zawiera informacji na temat poszczególnych zmiennych, możliwych do ściągnięcia w oparciu o analizę treści pola HTML. Pomimo że znaczenie szeregu pól można ustalić na podstawie ich nazw, nie dla wszystkich zmiennych jest to możliwe. Należy podkreślić, że treść pól HTML jest istotnie zróżnicowana dla niektórych spośród 15 typów ogłoszeń / zawiadomień / powiadomień.

Dla zasobu danych nie udostępniono informacji na temat logicznego przepływu danych dotyczących zamówień, w szczególności w odniesieniu do pól uzupełnianych warunkowo, w oparciu o wartości pozostałych zmiennych.

Podsumowując, atrybuty danych dostępnych z poziomu API utrudniają skuteczne wykorzystanie informacji użytkownikom pozbawionym zaawansowanych umiejętności informatycznych. Zasób danych Biuletynu Zamówień Publicznych wymaga zatem usprawnienia pod względem dostosowania do zasad [danych otwartych](#), dzięki którym publikacja danych nabrałaby większej funkcjonalności w ujęciu śledzenia ZZP w Polsce.

Rekomendacje

W świetle problemów rozpoznanych w ramach istniejącego mechanizmu danych dotyczących zamówień publicznych, proponowane zalecenia zostały podzielone na dwie kategorie. Kategoria pierwsza dotyczy uzupełnienia dokumentacji API pod kątem poprawy dostępności i usunięcia braków. Kategoria druga wiąże się ze standaryzacją danych zgodnie z normą Otwartego Standardu Danych o Zamówieniach Publicznych, czyli OCDS (*Open Contracting Data Standard*), która nie tylko rozwiązałaby opisane trudności, ale i zapewniła poprawę wszystkich aspektów publikacji danych, a tym samym zwiększenie użyteczności danych dotyczących zamówień publicznych podczas monitorowania ZZP i w wielu innych zastosowaniach.

Poniżej przedstawiono rekomendacje dotyczące poprawy jakości danych API i dokumentacji z nimi związanej:

- ekstrakcja danych z pola zakodowanego w HTML i publikacja jego zawartości w formacie zgodnym z pozostałymi polami danych;
- zaszyfrowanie wykazów kodów z glosariuszy JSON bezpośrednio na poziomie głównego zbioru danych;
- dostarczenie szczegółowego schematu danych z uwzględnieniem definicji i opisów dla każdego pola danych, w tym pól pobranych z pola zakodowanego w HTML;
- udokumentowanie (na przykład wykresami przepływu danych) wzajemnych powiązań pomiędzy poszczególnymi zbiorami danych na poziomie punktów końcowych dla poszczególnych typów ogłoszeń / zawiadomień / powiadomień pod kątem przypisania do odpowiednich etapów postępowania o udzielenie zamówienia;

- dostarczenie wskazówek (z podaniem przykładów) dotyczących łączenia danych z wielu punktów końcowych dla potrzeb całościowej analizy informacji;
- udokumentowanie zawartości zbioru danych, w tym:
 - uwzględnionych zakresów danych;
 - typów nabywców uwzględnionych przedmiotowymi danymi, w tym zakresu pokrycia informacyjnego dla zamawiających reprezentujących poszczególne szczeble administracji państwowej (centralny, regionalny, lokalny);
 - progów skutkujących wyłączeniem ze zbioru danych określonych postępowań o udzielenie zamówienia;
 - wszelkich znanych rodzajów postępowań o udzielenie zamówienia wyłączonych z zasobu danych (np. zamówień z sektora obronności).

W ujęciu bardziej ogólnym zalecamy publikowanie danych na temat zamówień publicznych zgodnie z powszechnie przyjętymi normami, na przykład [Open Contracting Data Standard \(OCDS\)](#). Niezależnie od konwersji danych do postaci przyjaznej dla użytkownika, wdrożenie OCDS wymaga spełnienia szeregu [podstawowych kryteriów](#). Pomogłoby to rozwiązać opisane trudności, jednocześnie podnosząc jakość danych, a tym samym zwiększając ich użyteczność pod kątem monitorowania ZZP i wielu innych [zastosowań](#).

Według informacji Urzędu Zamówień Publicznych zbiór danych objętych Biuletynem Zamówień Publicznych poddano konwersji do OCDS – dane te nie zostały jednak udostępnione publicznie. Z chwilą podjęcia decyzji o wdrożeniu normy OCDS, Zespół Wsparcia Technicznego udzieli zainteresowanym pomocy w zakresie oceny struktury i jakości danych, przedstawiając rekomendacje w zakresie dostępnych narzędzi i usług ułatwiających publikację danych w formacie OCDS.

Załącznik B: Rekomendacje dotyczące automatycznej weryfikacji jakości danych

W oparciu o ogólną analizę danych dostępnych w API Biuletynu Zamówień Publicznych oraz na wniosek Urzędu Zamówień Publicznych, przedstawiamy wybrane rekomendacje automatycznej weryfikacji jakości danych służącej poprawie jakości danych na temat zamówień publicznych. Skuteczne wdrożenie sugerowanych weryfikacji wymaga spełnienia następujących warunków przedwstępnych:

- uzyskania uprawnień dostępu do bazy danych (uprawnienia konieczne: odczyt danych; uprawnienia ewentualne: edycja danych);
- biegłość w posługiwaniu się językami programowania (np. Python lub SQL) zapewniającymi interakcję z bazami danych dla potrzeb przeprowadzania weryfikacji poprawności danych;
- systemy raportowania i zapisu zidentyfikowanych w czasie weryfikacji problemów z jakością danych, z możliwością śledzenia kolejnych czynności i rozwiązywania problemów.

Wszystkie wartości pieniężne są nieujemne i realistyczne; nie stwierdza się zawyżeń ani zaniżeń.

By zautomatyzować przedmiotową kontrolę poprawności danych, należy zdefiniować rozsądne wartości progowe (dolne i górne) w oparciu o typowe wartości zamówień dla danej instytucji. Warto rozważyć wykorzystanie dostępnych limitów zdefiniowanych dla potrzeb prawa krajowego lub unijnego. Wybrane wartości progowe należy wprowadzić do skryptu, którego zadaniem jest potwierdzanie, że wszystkie zastosowane wartości pieniężne mieszczą się w przyjętym zakresie, oraz wychwytywanie i odpowiednie oznaczanie każdego wpisu niezgodnego z przyjętymi wartościami progowymi.

Harmonogram realizacji zamówienia publicznego jest spójny na osi czasu.

Należy upewnić się, że harmonogram realizacji zamówienia jest spójny na osi czasu i potwierdzić logikę sekwencji dat w zbiorze danych: każdy wcześniejszy etap realizacji zamówienia publicznego musi poprzedzać późniejszy. Należy sprawdzić poniższe pary dat upewniając się, że pierwsza data przypada przed drugą:

- data zakończenia postępowania przetargowego / data rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy;
- data zakończenia postępowania przetargowego / data udzielenia zamówienia;
- data udzielenia zamówienia / data rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy.

By zautomatyzować tę funkcję, można skorzystać z zapytania SQL, wstawiając datę zakończenia przed datę rozpoczęcia jako klauzulę *WHERE* i filtr ostrzeżenia, jeżeli zapytanie zwróci jakikolwiek wynik. Inną opcją jest zastosowanie skryptu iteracji każdego zapisu (tzw. rekordu) w zbiorze danych. Dla każdego rekordu należy wyodrębnić i porównać daty wybranych par, upewniając się, że daty „rozpoczęcia” nie poprzedzają odpowiadających im dat „zakończenia”.

Wszystkie daty są realistyczne; nie stwierdza się dat wybiegających nadmiernie w przyszłość ani w przeszłość.

Należy upewnić się, że wszystkie daty w zbiorze danych zamówień publicznych są realistyczne: nie powinny wybiegać nadmiernie w przyszłość ani w przeszłość; weryfikacja każdego pola daty pod kątem rozsądnych wartości progowych z uwzględnieniem indywidualnego kontekstu potwierdzi ich wiarygodność.

By zautomatyzować tę funkcję, można skorzystać z zapytania SQL z zastosowaniem filtra ostrzeżenia, jeżeli zapytanie zwróci jakikolwiek wynik. Inną opcją jest zastosowanie skryptu iteracji każdego zapisu (tzw. rekordu) w zbiorze danych, weryfikującego każdą datę według zdefiniowanych wartości progowych (uprzednio zdefiniowanych realistycznych dat – najwcześniejszej i najpóźniejszej).

Zapewnienie spójności rodzaju procedury udzielania zamówienia udokumentowanej dla wszystkich typów ogłoszenia / zawiadomienia / powiadomienia

W tym wypadku kontrola poprawności danych służy potwierdzeniu, że rodzaj procedury udzielenia zamówienia opisany treścią ogłoszenia / zawiadomienia / powiadomienia jest zgodny z pozostałymi danymi w dokumentacji przetargowej lub polach danych. By zautomatyzować tę funkcję, można stworzyć skrypt porównujący wpisy we wszystkich istotnych polach, potwierdzający, że wszystkie dotyczą tego samego rodzaju procedury.

Zapewnienie zgodności i spójności kodów CPV zapisanych w zbiorze danych z właściwą sekwencją hierarchiczną.

Kody CPV mają strukturę hierarchiczną: bardziej szczegółowe podkategorie występują po kategoriach wyższego poziomu. Kontrola poprawności danych służy weryfikacji prawidłowego zapisu sekwencji poziomów (prawidłowego zapisu kategorii nadrzędnej, poziomów pośrednich i najbardziej szczegółowych (najniższych), wraz z ewentualnym stosownym desygnatem). Jeśli obowiązujące przepisy prawne wymagają stosowania kodów CPV na określonych poziomach, weryfikacji wymaga również pole kodu CPV. Automatyzując tę funkcję, można posłużyć się skryptem weryfikującym hierarchiczną spójność kodów CPV przez porównanie części kodów CPV i potwierdzenie, że hierarchia poszczególnych kategorii została odzwierciedlona prawidłowo. Warto rozważyć rozszerzenie zakresu skryptu i edycję kodów CPV z uwzględnieniem kodów wyższego poziomu w wypadku wykrycia jedynie kodu CPV niższego poziomu.

Szereg przydatnych kontroli można zastosować względem wielu pól (zawierających zarówno wartości numeryczne jak i nienumeryczne) jednocześnie. Poniżej podano kilka przykładów potencjalnie znajdujących zastosowanie dla danych z zasobu Biuletynu Zamówień Publicznych.

Kontrola rozkładu danych

Analizie należy poddać zarówno numeryczne, jak i kategoriaalne rozkłady danych wchodzące w skład zbioru danych, by zidentyfikować ewentualne nieścisłości, pominięcia lub anomalie. W wypadku pól numerycznych szczególną uwagę należy zwrócić na wartości nietypowo wysokie lub niskie, wartości skokowe i brakujące rozkłady danych – wszystkie mogą wskazywać na błąd. W wypadku pól kategoriaalnych (rodzaj zamówienia, tryb udzielenia zamówienia) analizie należy podać częstotliwość występowania i obecność każdej kategorii, by upewnić się, że żadna kategoria nie została pominięta lub ujęta z niewystarczającą częstotliwością.

Kontrola repetycji (powtarzalności) danych

W tym wypadku należy ocenić częstotliwość wartości powtarzających się w kluczowych polach zbioru danych, by wykryć ewentualne błędy w procesie wprowadzania lub mapowania danych. Wysoka powtarzalność określonej wartości – na przykład wartości zamówienia uporzędkowanej zapisywanej jako 1 PLN – może sugerować problem z trybem tłumaczenia lub mapowania danych z systemów źródłowych do formatu zbioru danych.

Kontrola kompletności danych

Należy upewnić się, że zostały uzupełnione (i są uzupełniane z odpowiednią częstotliwością) szczególnie istotne pola – nazwy postępowań o udzielenie zamówienia, opisy, kwoty, wielkości zamówienia itd. Zbiór danych niezapewniający odpowiedniego pokrycia informacyjnego traci na funkcjonalności. Prawdliwość danych można zweryfikować według nazw zamawiających, na wypadek konieczności zgłoszenia problemu określonej instytucji.

Załącznik C: Przykładowe systemy monitorowania ZZP

Litwa

W 2021 r. Litewski Urząd Zamówień Publicznych (dalej: LUZP) wprowadził dodatkowe kryteria do tabeli wyników (służącej gromadzeniu i prezentowaniu danych dotyczących monitorowania ZZP), którą posługują się jednostki administracji państwowej.

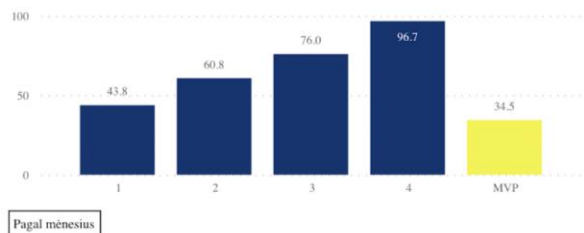
W 2022 r. LUZP wdrożył narzędzie nawigacyjne służące ustaleniu, które specyfikacje techniczne, kryteria udzielania zamówień i warunki realizacji zamówienia uwzględniają ZZP. Narzędzie to umożliwiło również zaprezentowanie szczegółowych danych na temat zielonych zamówień publicznych udzielanych przez litewskie instytucje publiczne. Zarówno narzędzie nawigacyjne jak i dodatkowe wskaźniki są źródłem wymiernych korzyści dla interesariuszy obu stron postępowania przetargowego.

Rząd litewski zyskał możliwość monitorowania stopnia wykorzystania potencjału ZZP przez uprawnione do tego podmioty, a Litewski Urząd Zamówień Publicznych – instrument kierowania wsparcia praktycznego tam, gdzie jest ono potrzebne. Najnowsze narzędzie nawigacyjne jest również źródłem danych, bezcennych na etapach planowania mechanizmów wsparcia dla przyszłych przedsięwzięć o większej wartości zamówienia.

Žaliųjų pirkimų vertė, proc.

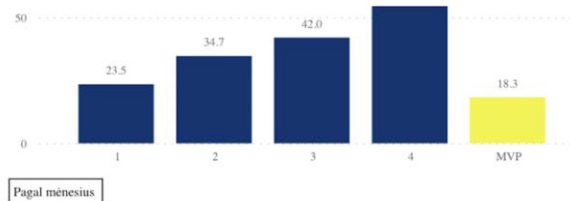
59.7

Žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

32.6

Do źródeł danych należą:

1. Sprawozdania publikowane w biuletynie
2. Sprawozdania roczne
3. Raporty centralnej jednostki zamawiającej
4. Publikowane w biuletynie powiadomienia o udzielonych zamówieniach publicznych (w tym dane na temat zamówień pomijających ZZP).

W oparciu o opracowania dotyczące stopnia wykorzystania zielonych kryteriów, w 2023 r. Litewski Urząd Zamówień Publicznych wprowadził do istniejącego systemu usprawnienia ułatwiające przeprowadzanie bardziej szczegółowych analiz. Wychodząc poza monitoring stopnia wykorzystania potencjału ZZP w ujęciu procentowym (według liczby i wartości zamówień publicznych ogółem), najnowsza wersja narzędzia nawigacyjnego posiada znacznie większe możliwości śledzenia ZZP.

[Narzędzie opracowane dla potrzeb obsługi ZZP](#) umożliwia przeprowadzanie dogłębnych analiz określonych instrumentów ZZP, wraz z intensywnością ich wykorzystania. Całość przedmiotowych danych pochodzi ze sprawozdań zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Wyniki analiz podkreślają różnorodność postępowań o udzielenie zamówienia. W październiku 2023 r. udział rozwiązań zielonych w tzw. postępowaniach uproszczonych, małych zamówieniach i konkursach na projekt sięgnął odpowiednio 97,5%, 89,8% i 100%.

Narzędzie monitorujące szczegółowo wykazało etapy najczęstszego wykorzystania zielonych kryteriów. Były to kolejno: warunki realizacji zamówienia, specyfikacje techniczne, wymagania dla dostawców, wymogi dotyczące kwalifikacji zawodowych i kryteria udzielenia zamówienia.

Co istotne, wszystkie uprzednio zrealizowane zamówienia publiczne uwzględniające zielone kryteria zostały umieszczone na platformie internetowej. Możliwość skorzystania z wyszukiwarki i zapoznania się ze szczegółami to kolejna okazja, by dzielić się wiedzą i doświadczeniem.

The screenshot shows the 'Search ads' interface of the Lithuanian Public Procurement Office. It features a navigation bar with logos for 'Life' (European Union), 'PUBLIC PROCUREMENT OFFICE', and 'Lithuanian Republic environment ministry'. The main content area includes a search filter section with dropdown menus for 'Purchaser code', 'Purchase number', 'Is purchasing green?', 'Environmental requirements', 'Type of purchase object', and 'Purchase object name'. Below the filters is a table of search results:

Purchaser code	Name of procurement officer	Advertisement number	Date of publication	Purchase number in worklist	Purchase object name	Is shopping Green?	Environmental requirements according to
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-636708	1931-2023	695649	No. 22642 Installation of air conditioning systems in Vėnius and Kaunas technical premises	yes	Clause 4.1 of the procedure description (minimum environmental protection criteria)
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-635740	1930-2023	695467	No. 24858 Interstation Vievis - Žasliai II railway track contracts purchase of	yes	Clause 4.3 of the procedure description (requirements of the environmental protection management system)
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-635904	1930-2023	695590	works no. 22548-1 Installation of centralized air conditioning systems MNC of Klausa	yes	Clause 4.4 of the procedure description (independently determined environmental protection criteria)
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-633250	1924-2023	693564	24244 Rental of tablets with accessories	yes	Subsection 4.1 of the procedure description (minimum environmental protection criteria)
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-605269	1920-2023	693293	23138 TOOLS AND PARTS THEREOF (MECHANICAL)	yes	Clause 4.4.4 of the procedure description (self-determined environmental protection criteria)
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-630487	1920-2023	693045	Installation of air conditioning systems in the technical premises of Klaipėda and Šiauliai	yes	Clause 4.1 of the procedure description (minimum environmental protection criteria)
11C053842	AB Lithuanian Railways	2023-630681	1920-2023	693136	24883 Structural expertise services of the slopes that were displaced during the reconstruction of the Kaunas-Palėmonas railway section	yes	Clause 4.4.3 of the procedure description (for the purchase only of an intangible nature (intellectual or other service not related to

At the bottom of the page, there are buttons for 'Green purchases', 'Environmental requirements', 'Purchase documents', 'Search ads', and 'Information for the user'. A footer note states: 'The project "Increasing energy efficiency in Lithuania" (No. LIFE20 IPC/LT/000002) is financed by the European Union and Lithuania at the expense of the Republic.'

Zamawiający wprowadzają dane kolejno w trzech krokach:

1. System najpierw pyta, czy dane zamówienie można zaklasyfikować jako zielone w świetle odpowiedniego rozporządzenia właściwego ministra. Dostępne są dwie odpowiedzi: Tak/Nie.

2. Po udzieleniu odpowiedzi twierdzącej system prosi o wybór spośród poniższych opcji (dopuszcza się wybór wielokrotny):
 - a. Zgodność z minimalnym poziomem kryteriów ochrony środowiska
 - b. Oznaczenie ekologiczne (typ 1)
 - c. System zarządzania środowiskowego
 - d. Produkty objęte zamówieniem znajdują się na urzędowej liście zalecanych zielonych produktów
 - e. Pozycje objęte zamówieniem mają charakter innowacyjny o ograniczonym wpływie na środowisko
 - f. Zamówienie dotyczy usług intelektualnych (zwolnionych z kryteriów ZZP)
 - g. Zgodność z samodzielnie opracowanymi kryteriami ochrony środowiska.
3. Następnie system pyta o etap postępowania przetargowego, na którym zastosowano wymienione instrumenty:
 - a. Specyfikacja techniczna
 - b. Kwalifikacje dostawcy
 - c. Inne wymagania dla dostawców (np. certyfikat EMAS)
 - d. Kryteria wyboru dostawcy według kwalifikacji
 - e. Kryteria oceny złożonej oferty
 - f. Warunki realizacji zamówienia.

Dla potrzeb analitycznych Litewski Urząd Zamówień Publicznych korzysta z Microsoft Power BI.

Litwa planuje wdrożenie kolejnego istotnego etapu monitorowania ZZP – oceny jego wpływu. We współpracy z Politechniką Kowieńską Ministerstwo Środowiska prowadzi pomiary wpływu ZZP z wykorzystaniem metodologii, która w przyszłości zostanie wdrożona jako instytucjonalne rozwiązanie służące rutynowym czynnościom monitorującym.

Tego rodzaju badania torują drogę do nadania wskaźnikom środowiskowym znaczenie wskaźników kluczowych, równie istotnych jak oszczędności finansowe i konkurencyjność.

Nie ma jednak wątpliwości co do tego, że gromadzenie bardziej szczegółowych danych – szczególnie na temat produktów objętych zamówieniem publicznym, wraz z ich specyfikacją, jest sprawą istotną z punktu widzenia pomiaru emisji dwutlenku węgla i szacowania śladu węglowego dla całego cyklu życia wybieranych rozwiązań.

Monitorowanie ZZP na platformie internetowej było najważniejszym elementem litewskiej reformy. Jej skrócone założenia przedstawiono na poniższym slajdzie, a z pełnym opisem można zapoznać się [tutaj](#).

10 TIPS

for implementing green procurement from Lithuania

Our governments will need to buy things in a fundamentally different way if we want to tackle the climate crisis. Sustainability needs to be at the heart of every government purchase if we want to have greener, cleaner, and more resilient supply chains.

Here's how Lithuania went from 5% to 94% green procurement within 3 years.

Planning

1

Create an enabling environment

Driven by a ministerial decree in 2021 to buy 50% green by the end of 2023, Lithuania's Ministry of the Environment and its Public Procurement Office (LPO) established a green public procurement reform, affecting all of the country's contracting authorities. Bold political targets positively affected the determination to buy green. It is important that targets balance well the ambition and readiness of buyers and the market to achieve them.

Resource: OCP guidance on creating an enabling environment for sustainable procurement.

2

Prioritize procurement categories for early adoption

Lithuania subjected all procurement categories to an obligation to buy green from the start. Having recognized that some sectors do not clearly generate environmental impacts immediately, Lithuania issued new decrees exempting intellectual services from mandatory GFP.

Resource: World Bank's GFP paper & UNEP's Prioritization tool.

3

Identify goals for monitoring & evaluation

Lithuania included a roadmap for uptake, including milestones and targets. A ministerial decree for targets set these milestones: 10% adoption by 2021, intending to reach 100% green procurement by 2023. It is important that the contracting authority's top management takes ownership, providing a clear vision, direction and objectives for green procurement, as well as the means and resources to do so.

Resource: OCP guidance on target setting.

4

Offer support & capacity building

The Lithuanian Public Procurement Office (LPO) created a new sustainability unit to lead the charge, encouraging the use of green criteria, with training, a helpdesk to assist buyers, podcast and specific guidance for high-impact sectors.

"We responded fast to the overwhelming amount of queries from contracting authorities. We had more people and ensured our guidance responded to real demand."

Resource: OCP Action Plan template
Greta Ambulyte, Head of the SPP Department

5

Create an action plan

The reform has a clear future action plan, which includes strengthening the legal mandate for green procurement, further professionalizing the process, and introducing new tools into the e-procurement system that will facilitate greener procurement choices by 2025.

Resource: OCP Action Plan template

Implementation

6

Assess needs

Lithuania held public consultations with around 100 buyers and suppliers to identify the top barriers and opportunities to promote uptake of green procurement. The team also measured existing uptake levels and studied best practices of other countries.

"We tried to meet markets where they were. In a few pre-tender market consultations, we came out with demanding GFP criteria. We articulated clearly that high GFP requirements would be required in the near future, but we gave them time to prepare. The genuine dialogue and collaboration with the market was the key."

Resource: OCP guidance on market assessment
Jungita Puzina, Head of SPP Department, Lithuanian Railways

7

Engage with the market

The government created a special unit called the Sustainable Procurement Competence Center to help all contracting authorities build their green procurement capacities, watch GFP progress, systematize and offer guidance to contracting authorities. An example of engagement is the Green Procurement Fair that LPO organized to bring together hundreds of green suppliers and public buyers to exchange on the latest green requirements both in government side and green offerings from the marketplace.

Resource: OCP resource on how to engage with the market

8

Set sustainability criteria

Informed by the European Commission's recommended green criteria, Lithuania set criteria for 18 product categories, including paper, office equipment, computers and screens, electricity. Importantly, if an institution cannot use specific green criteria (say, on escalators), it can construct its own criteria that effectively achieve the same objective by applying green principles, such as asking for a product that uses recycled materials or is produced with renewable energy. Applying criteria wasn't easy across all categories, so the government created a smart exceptions system for procurement categories for which green criteria do not apply.

Resource: Guidance on criteria-setting

Measuring Progress

9

Monitor implementation

The LPO uses a standard business intelligence solution and shows the green metrics including the share of green procurement by value and number of procedures. The metrics can be filtered by specific public buyers and the buyer type. In other words, the GFP of any institution can be checked in real-time.

"The dashboard was not enough in itself. We created an institutional mechanism to use the statistics to encourage specific institutions to step up and improve. We used data to identify those lagging behind and reached out to them with a support offer in confidence."

Resource: OCP guidance on monitoring implementation
Greta Ambulyte

10

You can start now

Lithuania's bold government-wide target helped them transition to green procurement in record time, but innovative contracting authorities can proactively transform their own procurement without such mandates.

That was the case with the state-owned enterprise Lithuanian Railways, which started planning for the adoption of green procurement five years ago and implemented a holistic approach including an organization strategy, an internal guidance platform, capacity-building activities, clear responsibilities, procedures for market consultation, and outreach activities.

OPEN CONTRACTING PARTNERSHIP

Find out more at:
www.open-contracting.org/lithuania-green-sustainable-open-contracting.org
www.open-contracting.org/sustainability

Narzędzie nawigacyjne *Buying Green* z Republiki Dominikańskiej

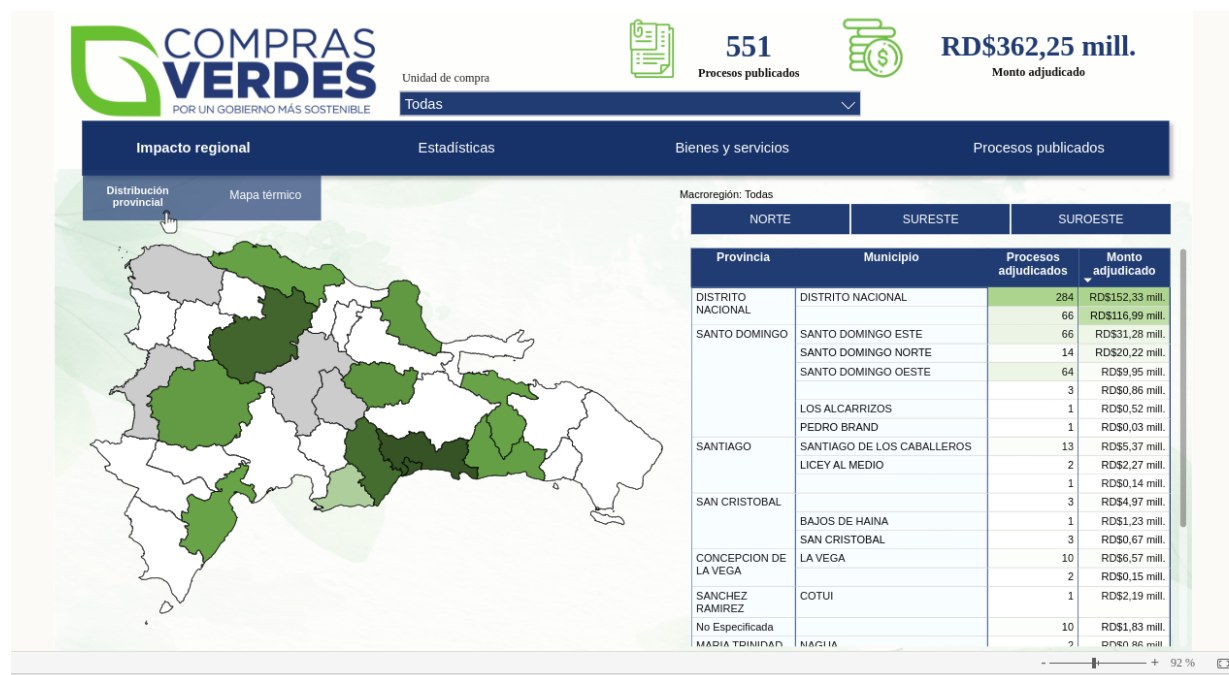
Dominikańskiej Dirección General de Contrataciones Públicas (dalej: DGCP) powierzono śledzenie zamówień publicznych udzielanych przez wszystkie jednostki władz centralnych i samorządowych. W lutym 2023 r. DGCP i Ministerstwo Środowiska opublikowały wspólną [Politykę zielonych zakupów](#), z ambitnym założeniem aby rządowe zamówienia towarów, robót i usług generowały mniej negatywnego wpływu na środowisko i promowały efektywne wykorzystanie zasobów.

DGCP wdrożyła narzędzie nawigacyjne *Buying Green*, służące monitorowaniu procesu wdrażania przyjętej Polityki. *Buying Green* uwzględnia wszystkie postępowania o udzielenie zamówień publicznych oznaczone w systemie e-zamówień jako „zielone” – przy czym zielone kryteria stanowią również część urzędowej dokumentacji dotyczącej specyfikacji technicznej. Dane przesyłane są bezpośrednio z Rządowego Elektronicznego Systemu Zamówień Publicznych. Urzędnicy odpowiedzialni za obsługę zamówień publicznych oznaczają przedmiotowe postępowania jako „zielone” przed wprowadzeniem ich do systemu. Zadaniem DGCP jest zapewnienie zgodności postępowań z kryteriami na platformie. Co istotne, zielone zamówienia publiczne są w pełni dobrowolne. DGCP korzysta z licznych instrumentów zachęty do korzystania z zielonych kryteriów – najnowszym pomysłem są przyznawane co kwartał nagrody dla zamawiających o najbardziej zielonych zamówieniach. Na dzień dzisiejszy treścią Polityki objęto 13 sugerowanych produktów (lista nie jest zamknięta), dla których zaleca się stosowanie zielonych wymagań, a także wytyczne ze stosownymi zielonymi specyfikacjami technicznymi.

Narzędzie nawigacyjne służy monitorowaniu różnorodnych danych – w tym liczby i wartości zamówień publicznych uwzględniających zielone kryteria ogółem, z analizą według zamawiających, kodu CPV, branży i regionu dzięki czemu monitorowanie najbardziej zielonych zamawiających i produktów stało się łatwiejsze.

COMPRAS VERDES EN CIFRAS

Consulta los procedimientos de compras verdes y las principales estadísticas generada por el Sistema Electrónico de Compras Públicas.

Republika Dominikańska dysponuje również kalkulatorem śladu węglowego, który nie został jeszcze wprowadzony do domeny publicznej. Jest to baza danych zawierająca informacje na temat powszechnie zamawianych i kupowanych produktów, wraz z danymi na temat ich śladu węglowego. Źródła informacji dotyczące śladu węglowego są zróżnicowane. Dominikana korzysta między innymi z narzędzi sztucznej inteligencji w procesie prognozowania emisyjności zakupów – w zależności od planowanej wielkości zamówienia ustala się ślad węglowy zamówienia ogółem.

Peruwiański „Monitor zakupów” ([Purchasing Tracker](#))

Centralna peruwiańska jednostka zamówień publicznych – Central de Compras Públicas, [Peru Compras](#) – śledzi zamówienia wygenerowane na platformie internetowej *Sistema Electrónico de Contrataciones del Estado* (SEACE) na podstawie umów ramowych.

W październiku 2022 r. Perú Compras wdrożyła narzędzie nawigacyjne Zrównoważonych Zamówień Publicznych w wymiarze środowiskowym, w którym przedstawiane są zaktualizowane informacje na temat zamówień dokonywanych za pośrednictwem katalogów elektronicznych, odpowiadających towarom zaklasyfikowanym według stosownych kryteriów jako „zielone”.

Dotychczas opracowano standaryzowane specyfikacje techniczne dla trzech produktów dostępnych w katalogu elektronicznym: dla papieru, tonerów do drukarek i klimatyzatorów. Przedmiotowe kryteria są zgodne z uznanymi certyfikatami międzynarodowymi, między innymi unijnym oznakowaniem ekologicznym *EU Ecolabel* i *Forest Stewardship Council (FSC)*.

¿Cuáles son los criterios de sostenibilidad ambiental utilizados?

Papel Bond:
Fibra de origen sostenible

Papel libre de cloro elemental

Sistema de gestión ambiental ISO 14001 de fabricante.

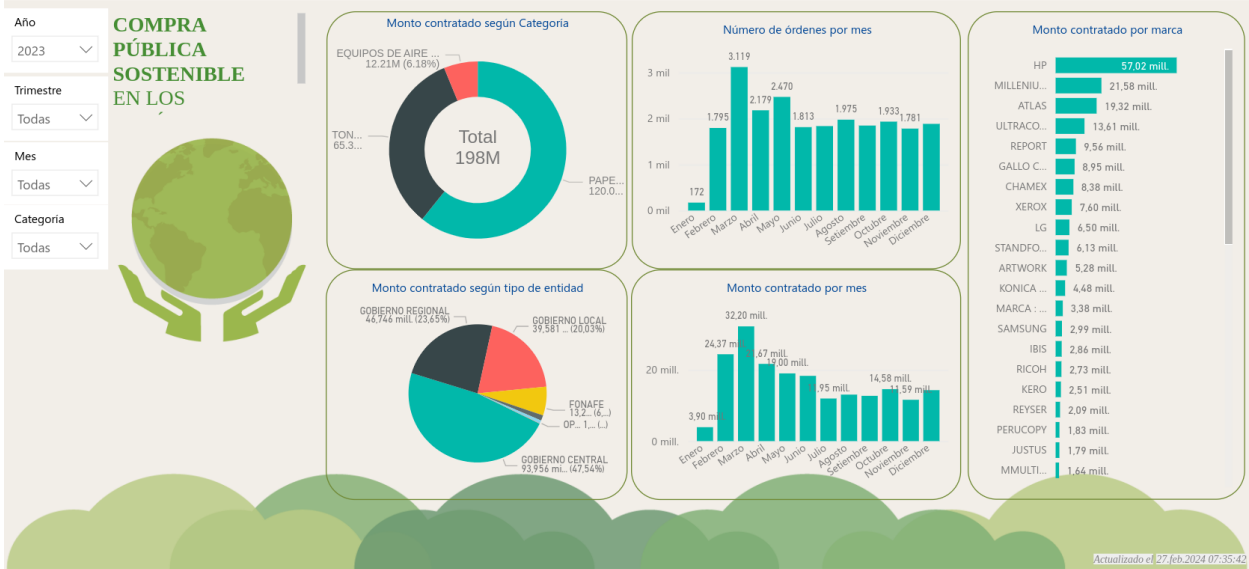
Tóner:
Certificación de rendimiento: ISO/IEC 19798 o ISO/IEC 19752.

Sistema de manejo de Residuos de Aparatos Eléctricos y Electrónicos (RAEE): Colectivo o Individual.

Equipos de aire acondicionado:
Certificación de uso de refrigerante R410a.

Etiquetado de Eficiencia Energética: Clase A, B o C.

Specyfikacje techniczne w postaci ustrukturyzowanych, znormalizowanych danych – i uznane certyfikaty międzynarodowe – stanowią gwarancję, że starannie wyselekcjonowane produkty trafiające do katalogu elektronicznego, będą prawdziwie ekologiczne, niezależnie od specyfikacji wymaganych od wszystkich zamawiających. Korzystanie z katalogów elektronicznych ze znormalizowanymi specyfikacjami technicznymi to doskonała metoda zagwarantowania rzeczywistej zgodności z zielonymi kryteriami.

Z myślą o monitorowaniu przedmiotowych zakupów stworzono narzędzie nawigacyjne SPP, umożliwiające obywatelom, instytucjom publicznym i dostawcom weryfikację wartości zamówień według okresów miesięcznych, marek, wielkości podmiotów dostawców (np. małe i średnie przedsiębiorstwo / inny podmiot), zamawiających, regionu i innych istotnych kryteriów. Całość danych źródłowych jest publikowana w formacie otwartym, umożliwiając stronom trzecim wykorzystanie informacji dla potrzeb opracowywania własnych analiz.

